

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-UTCA 64-66., SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM - KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DIJAK BRASSÓBAN:

Egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

FŐSZERKESZTŐ

SZELE BÉLA dr.

ELŐFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:

Egy óra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

A magyarság szervezettsége domborodott ki a községi választásokon

Kolozsvárt, Nagyváradon és Temesvárt az egyesült ellenzék győzött — A regátban megbuktak a liberálisok — Brassóban a magyar-szász lista főlényes győzelmét aratott

A községi választások a magyarság helyzetét lényegesen megjavították

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Február tizenkilencedike jelentős nappá vált Románia életében. A lezajlott községi választások eredménye, legalább az eddig beérkezett jelentések szerint, a Kárpátokon innen és a Kárpátokon túl egyrészt az egyesült és kiegészített román ellenzéki pártoknak, másrészt a nemzeti kisebbségeknek, s ezek közt elsősorban a magyarságnak kedvezett. A liberális párt nemcsak Bukarest összes kerületeiben és a regát nagyobb városaiban nem jutott községi mandátumokhoz, de Erdélyben és a Bánátban s a magyar választók egy részének támogatásával sem érte el azt az eredményt, melyre számított, s amely annak lehetett volna a bizonyossága, hogy mélyebb gyökere van a népben. Óriási erkölcsi sikert és jelentőséget jelent annak a listának az abszolút győzelme, melyet a brassói szászok és ma-

gyarok paktuma állapított meg. A magyar összetartás és fegyelmezettség e kitűnő próbája a szászokkal való együttes küzdelem harmóniájának dokumentálásával a jövő perspektíváját biztatón vetíti elénk.

Mindenesetre azt mutatja ez a győzelem is, hogy egység, összetartás és kitartás a nemzeti jogokért való eredményes küzdelem alapfeltételei.

A magyarság aktív részvétele a választásokban, még az utolsó idők által támasztott bizonytalanság és zavar ellenére is, elhatározó súllyal esett a hazai közélet mérlege. Mindenesetre kitűnő alkalom rá, hogy ne csak a saját, de más kárán is tanuljon, s előkészüljön arra a feladatra, hogy a közigazgatás és országos politika intézésében megillető szerepet töltsön be.

A katonaság oszlatta szét őket, miután mindenáron be akartak még menni a szavazóhelyiségbe.

A Bolonyában is sok magyar és szász választó szavazata csuszott le a vontatott eljárás és a mesterséges akadályok miatt. Itt is 10 órakor lett volna a záróra, de már kilenc órakor lezárták a szavazást. A gyárakból érkező munkásokat, akikről azt remélték, hogy a liberális párthoz állanak, soronkívül engedték be szavazni, míg a reggel óta künn álldogáló magyar és szász választók csak nagy nehezen juthattak be, egy részük pedig szintén több száz ember, nem szavazhatott le.

A szavazások befejezése után mind egyik szavazóköribe számbaszedték a beadott szavazatokat és a felvett jegyzőkönyvekkel együtt bevitték az ottani eredményt (a megfelelő bizalmi emberek kíséretében és ellenőrzése mellett) a tanácsházra, mint választási központra, ahol aztán a jegyzőkönyvek alapján megállapították és kihírdették a választások eredményét.

Éjjel három óra volt,

mikor ez a nevezetes aktus történt.

Kerületenként a következő a választás eredménye:

Bolgárszeg: leadatott 1782 szavazat, megsemmisített 33.

A magyar-szász listára szavazott 493, az egyesült ellenzékire 1089, a liberálisra 168.

Bolonya: leadatott 1805 szavazat megsemmisített 106.

A magyar-szász listára szavazott 964, az egyesült ellenzékire 631, a liberálisra 104.

Obrassó: leadatott 1534 szavazat, megsemmisített 53.

A magyar-szász listára szavazott 865, az egyesült ellenzékire 570, a liberálisra 56.

Belváros: leadatott 1252 szavazat, megsemmisített 51.

A magyar-szász listára szavazott 927, az egyesült ellenzékire 218, s a liberálisra 95.

A négy választókerületben kapott összesen a magyar-szász lista 3248, az egyesült ellenzék 2508, a liberális lista 420 szavazatot.

E szerint

a magyar-szász lista a szavazatok felénél 111 szavazattal kapott többet,

vagyis ennyi szavazattal nyert abszolút többséget.

Ez eredmény alapján Brassóváros tanácsába a magyarok és szászok jelöltjei

Brassóban a kisebbségek egyetértése döntő győzelmet aratott

Brassóban abszolút többséggel győzött a szász-magyar lista. Győzött annak ellenére, hogy a többi párt óriási erőfeszítést tett, hogy a saját jelöltjeinek juttasson többséget. A magyarság gyönyörű példáját adta a pártfegyelmeknek, s az ügyért való lelkes és állhatatos odaadának. Méltón követte a szászok egységének és törhetetlen kitartásának megragadó példáját. A magyar választók szervezésében, összetartásában, irányításában és buzdításában a párt központján kívül több polgártársunk eléggé nem méltányolható buzgósággal és ügyeszeretettel dolgozott; a szavazó körletekben a késő éjjeli órákig nagy önmegtagadást, fáradtságot és éberséget tanúsító bizalmi férfaink: Dr. Józ Győző, Nagy József (Belváros), dr. Botos István, Bálint György (Bolgárszeg), dr. Kiss Jenő, Feyér Árpád (Obrassó), dr. Kovács Béla, Binder Károly (Bolonya) a legnagyobb elismerésre és hálára méltók.

A választás lefolyása különben a tegnap említett bolonyai incidenst, egy esti gyerekes rendbontási kísérletet és egy még éretlenebb ablakbeverő kirándulást kivéve, egészen simán történt. Különös elismeréssel kell kiemelnünk a szavazókörök élén működő bírónak, Pop vezető járásbírónak (Obrassó), Seid törvényszéki bírónak (Bolonya), Comsea helyettes törvényszéki elnöknek (Belváros), és Cocea törvényszéki bírónak (Bolgárszeg) teljes pártatlanságát és szigorúan törvényes és szabályos, amellet lojális, minden akadékoskodástól ment magatartását.

A választási elnökök korrektsége azonban nem akadályozhatott meg olyan tényeket, amelyek kívülről hatva nehezítették meg a magyar és szász választók szavazójogának és kötelességének a gyakorlását.

A belvárosban délután egyre nagyobb tömegekben verődtek össze a szász és magyar választók a tanácsháza előtt. Rajtuk kívül másfajta választó alig is volt. És ezeket mint az reggel óta rendszeresen történt, órák hosszágig hagytak állni, míg a sor rájuk került. Nem egy gyöngébb, beteges, ideges ember többszöri kísérlet után, végleg feladta a reményt, hogy a szavazóhelyiségbe juthasson és végleg eltávozott. Este nyolc óra után néhány liberális kortes által dirigált suhanc a Bolgárszeg felől jöve üvöltések közt rontott a sorára nyugodtan és türelmesen váró magyar-szász választók tömegébe. A cél az volt, hogy pánikot idézzenek elő ami azonban csak részben sikerült. Nagyobb összeütközéstől és inzultusoktól félve sokan a szélrózsa minden irányában eltávoztak. A katonaság, mely az első pillanathban szintén nagyobb veszedelmet sejtett, csakhamar csapatba vonult fel, az utcákat (Hirscher u., Lópiac, Kapu u.) elállta és minden további rendbontást elfojtott.

Ez az incidens újabb félórával kitolta a szavazás idejét. Este 10 órakor a mikor a szavazást lezárták,

még körülbelül kétszáz magyar és szász választó volt a tanácsház előtti téren, akik nem szavazhattak le.

és az egyesült ellenzék listáján szereplő első öt jelölt választatott meg. Választás utján tehát egyetlen liberális sem juthat be a tanácsba.

A szász-magyar lista alapján megválasztottak:

Rendes tagok

lettek a magyar-szász listáról:

1. Schnell Károly Ernő dr. polgármester
2. Szele Béla dr. ügyvéd
3. Polony Arthur dr. szenátor
4. Szabó Béni ipartestületi elnök
5. Zerbes Mihály titkár és hírlapíró
6. Harmath Zoltán dr. ügyvédjelölt
7. Ziske Viktor dr. ügyvéd
8. Király Lajos kereskedő
9. Tellmann Viktor gyáros
10. Sárosy Lajos szűcs
11. Flechtenmacher Károly dr. orvos
12. Tutsek Géza dr. orvos
13. Copony Traugott gyáros
14. Albertffy Sándor vállalkozó
15. Éder Hans bankigazgató
16. Dánér Lajos cipész
17. Schiel Sámuel bank-elnök
18. Szegő Árpád gyáros
19. Schuller Albert építész

Az egyesült ellenzék listájáról:

20. Dr. Voicu Nitescu ügyvéd
21. Dr. P. Bredicianu bankigazgató
22. Dr. A. Dobrescu orvos és képviselő
23. Carol Bartha szocialista párttitkár
24. Dr. Ioan Laticu ügyvéd

Póttagok

lettek a magyar-szász listáról:

1. Balázs Lajos csizmadia
2. Schwecht Frigyes lakatos
3. Kiss Mihály építész
4. Gusbeth Márton ács
5. Kósa Albert szabó
6. Tontsch Alfred dr. ügyvéd

Az egyesült ellenzék listájáról:

7. Dr. Const. Moga ügyvéd
8. Bratfelean Victor nyomdász.

Ez a nagyszerű eredmény a magyarság és a szászok körében rendkívüli örömet keltett. S a főlény győzelem súlyát méltán emeli az a tudat, hogy amennyiben a szavazásra jelentkezett szász és magyar választók mind leszavazhattak volna, és sokan tájékoztatásból nem provokálják a szavazatuk megsemmisítését, az abszolút többség hat-hétszáz lett volna.

El kell ismerni, hogy a brassói egyesült ellenzék, melynek derékhadát a nemzetipárt alkotta, szintén kitűnő szervezethez és az ügyért való odaadással tett bizonyosságot. A szavazatok arányaiból ítélve nem várt eredményt vívott ki az egyesült ellenzék, melynek listájáról a törvény értelmében az öt első jelölt szintén bekerült a városi tanácsba.

A magyar és szász megválasztottak azzal az elhatározással mennek be Brassó város tanácsába, hogy onnan az elválasztó és elidegenítő a politikát száműzi, s a közös munkában és feladatok előtt elfelejtik, hogy tegnap mint küzdőfelek álltak szemben egymással.

A választási nap krónikájához tartozik, hogy az éjjel, mikor a Magyar Párt vezetősége a Brassói Lapok épületében levő irodában együtt volt az épület uccafelől néhány ablakát úgynevezett ismeretlen tettesek betörték. Olyanok tették ezt, akik már tudták, hogy a listájuk lemaradt s akiknek alakját, legalább a körvonalait, sikerült a sötét ségben is felismerni.

Választások a szász községekben

A barcasági szász községekben a választási eredmények a következők:

Feketehalom:

Az önálló szász listára szavazott	599
az egyesült ellenzékre	189
a liberálisra	120

Földvár:

Az önálló szász listára szavazott	336
az egyesült ellenzékre	185

Keresztényfalva:

Az önálló szász listára szavazott	366
az egyesült ellenzékre	154

Barcaroznyó:

Az önálló szász listára szavazott	282
az egyesült ellenzékre	227

Vidombák:

Az önálló szász listára	237
az egyesült ellenzékre	105

Volkány:

Az önálló szász listára szavazott	195
az egyesült ellenzékre	174

Barcaroznyó:

Itt a szászok és románok egységesen választottak szemben a liberálisokkal. A leadott 749 szavazatból 692 jutott a szász-román listára és 57 a liberálisokra. Mivel azonban Cozma vidombáki román pap, választási elnök az urnákból 345 liberális szavazatot akart kihozni, az egyesült párt vezetői a jegyzőkönyvet nem írták alá, ellenben a választási eljárást meg fogják támadni.

A kolozsvári választás

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Kolozsvár lakosságának a tegnapi napját a választások foglallák le. Már kora reggel hat, hét óra körül a választók, különösen az iparosság, a választóhelyiségek előtt gyülekeztek, s a választások este tíz óráig szinte teljes zavartalanossággal folytak le. Mindössze egy komoly incidens történt, amely a mai napon súlyos párbajban fog végződni.

A Magyar Párt körében az az álláspont alakult ki, hogy a párt, mint a magyar kultúra és a magyar nemzeti gondolat képviselője elsőrendűen állotta meg helyét, mert az egész Székelyföldön, a magyarok lakta kisebb városokban, azonkívül a nagy kereskedelmi centrumokban, Aradon, Marosvásárhelyen, Szatmáron, Zilahon, Brassóban győzött a magyar párti lista.

Mi okozta a kolozsvári vereséget?

Azonban ebben az eredményben rendkívüli fájó élel hasít bele az a vereség, amelyet a magyar polgároknak éppen Kolozsvárról kellett elszenvedniük. Ennek az eredménytelenségnek két oka van: Az egyik az, hogy mikor a városházán még nem gondoltak arra, hogy a magyarok a liberálisokkal fognak paktumot kötni, éppen azokat a magyarokat hagyták ki a listákból, akik tegnap a választás sorsát eldöntötték volna. A másik ok pedig az, hogy a kormány hóstáti földeszekkel szemben egy csomó ígérte nem tartotta be. Eppen ezért az a vélemény alakult ki, hogy a kolozsvári példa nagy tanulságokat rejt magában, amelyeket a küszöbön álló általános választások előtt feltétlenül le kell vonni.

A magyar szavaztjogosultak 60 százalékát kihagyták a listákból

Egyébként Kolozsváron a választás rendkívül izgalmas közt folyt le. Délig teljesen nyugodt volt a hangulat. Ekkor megérkezett Nagyenyedről az a hír, hogy az ottani prefektus a leghallatlanabb és legdurvább eszközökkel megfosztja a magyarságot jogától és nem engedi a tiszta magyar városokban a magyarokat az urnák elé. A magyar választókat ez a hír borzasztóan deprimálta és sok választót befolyásolt érzelmeiben. Délig Kolozsváron nyilvánvalóan nagy magyar főlény volt a körzeteknél. A nagyenyedi hír vétele után ez megváltozott és egyre többen adták le a nemzeti pártra szavazataikat. A délutáni órákban az is kiderült, hogy a magyarok közt a szavaztjogosultak száma igen kevés, mert annak idején a magyar szavaztjogosultak 60 százalékát kihagyták. Ez most súlyosan megboszlta magát. A választást ugyanis Kolozsváron a szervezett munkásság, másrészt pedig a nemzeti párti érzésű románok döntötték el, akiket annakidején sovén nemzeti szempontokból felvettek a név jegyzékbe a magyar lakosság többségének el lenyúlózására.

Nagyon nagy csapás volt a hivatalos listára is, hogy a magyarság liberális információra a hóstátiaknak a fellépésére számított, azonban az nem következett be, úgy, hogy a hóstáti kerületben nagy arányszámban kisebbségben maradt a paktumos lista.

„Vegyétek el az autóját”

A délután folyamán történt, hogy a negyedik kerület választóhelyisége elé autóján megérkezett Utalea polgármester. Az épület előtt állt Hatiegan Emil egyetem tanár, a nemzeti párt egyik vezérfőnöke, több munkás-választó társaságában. Amikor Hatiegan meglátta az autóján közeledő polgármestert, a választók felé fordult, s körülbelül ezeket mondotta:

— Vegyétek el tőle azt az autót, mert az nem az ő tulajdona, hanem a városé.

Utalea polgármester meghallotta ezeket a szavakat, s ingerülten válaszolta Hatiegan-nak:

— Az autó nem az én tulajdonom, hanem a polgármesteri hivatalé, s épen ezért hivatalos működésem idején használhatom.

Hatiegan és a polgármester között erre heves szóváltás keletkezett, amely annyira elfajult, hogy a városban elterjedt hírek szerint az incidenst súlyos feltételű párbajjal fogják elintézni.

Metes Péter szavazatát megsemmisítették

A szavazás Kolozsvárról egyébként a legnagyobb rendben folyt, alig akadt megsemmisített szavazat. Mindazonáltal kínos fel-tűnést keltett, hogy a választási elnök megsemmisítette Metes Péter prefektus szavazatát azzal az indoklással, hogy a prefektus rosszul bélyegezte le a szavazólapot. A szavazásnál asszisztáló bizalmi férfiak kérték a választási elnököt, engedje meg a prefektusnak, hogy élhessen még egyszer választási jogával, de az elnök ennek a kérésnek teljesítését megtagadta.

Az esti órákban a városban már nagy izgatottság uralkodott, az utcákon tömegekben hullámoztak az emberek, s mindenki türelmellenül várta nemcsak a kolozsvári választás eredményét, hanem a vidékről beérkező híreket is. Estére már megérkeztek az egyelőre még meg nem erősített hírek arról, hogy Erdély legtöbb városában az egyesült ellenzék óriási sikereket ért el.

A kolozsvári eredmény

Az első eredmény a monostori uti (hatodik kerületi) választókerületből érkezett be. Itt a hóstátiak szavaztak. A nemzeti párt 640 szavazattal fölényesen győzött a hivatalos lista felett, amely mindössze 220 szavazatot kapott.

Éjfél után együtt voltak a többi választókerület eredményei is. Ezek szerint

az I. kerületben az ellenzékre ezernél több, a hivatalos listára 840,

a II. kerületben az ellenzékre hatszáznál több, a hivatalos listára 320,

a III. kerületben az ellenzékre ezernél több, a hivatalos listára 580,

a IV. kerületben az ellenzékre hatszáznál több, a hivatalos listára 270 szavazatot esett.

az V. kerületben leadtak 1428 szavazatot, ebből az ellenzékre 793, a hivatalos listára 586 szavazatot esett. Megsemmisítettek 49 szavazatot.

Puccsot csináltak a hóstáti földeszek

A hatodik kerület választási eredménye volt a legszenzációsabb és legmeglepőbb. Itt a szavazóknak a legnagyobb része a hóstáti földeszek közül került ki, akik most közvetlenül a választások előtt tárgyaltak a liberális kormányral, s megállapodtak abban, hogy bizonyos anyagi engedmények ellenében csatlakoznak a hivatalos listához. A kormány által megígért engedményeket már meg is kapták, s így a hóstátiakat biztos liberális-magyar szavazóknak tekintették. A hóstáti földeszek azonban puccsot csináltak, megfogadták a nacionalistáknak azt a felhívását, hogy: a liberális kormánytól mindent elfogadni, s a nemzeti pártra szavazni.

Megállapítható most már, hogy Kolozsvárról a nemzeti párt listája győzött, aminek egyik fő oka az is, hogy a magyar tömegek jóformán lelkesedés nélkül vettek részt a szavazásban, s rájuk még a nemzeti párt listájára szavazó munkásság lelkesedése sem hatott, s ehhez nagyban hozzájárult az is, hogy a hóstáti földeszek cserbenhagyták a hivatalos listát.

Kiből fog állani Kolozsvár városi tanácsa

A kolozsvári törvényszék elnöke éjfél után három órakor hirdette ki a végleges eredményt, amelyet előbb ismertettünk. Mitán az ellenzéki blokk nagy arányban győzött, Kolozsvár város tanácsában az ellenzék részéről huszonegyen, a hivatalos lista részéről hatan jutnak be. Ebből a hatból három magyar és pedig: Fekete Nagy Béla, Nemes Ferenc és Kovács Gyula. A nemzeti párti listán szintén három magyar kerül be a

tanácsba, melynek így összesen hat magyar tagja lesz. Míg a többi helyek így oszlanak meg: három liberális, hét nemzeti párti, egy parasztpárti egy avereskánus, öt zsidó nemzeti, hat szocialista és egy gazdasági blokk-beli.

Szamosujváron

szintén a nemzeti párt listája győzött. A nemzeti párt 880, a liberálisok 261 szavazatot kaptak.

Temesvár

A választás előtti napok igen csendben teltek el, mivel a választási gyűléseket nem engedélyezték, a lapok pedig előzetes cenzúra alatt állanak. Pénteken reggel a választások megkezdése előtt a polgári blokk részéről mind a tizenhárom urnánál kontesztációt adtak be az egész oppozíciós lista ellen, mivel hír szerint egy jelölt sem felelt meg a törvényes követelményeknek.

A szavazás délig lassan folyt, a hangulat mindkét részről bizakodó volt, este a választás befejezésekor azonban kitűnt, hogy az egész vonalon az oppozíciós lista győzött. A Belvárosban, ahol a magyarok és liberálisok, illetőleg a polgári blokk a legtöbb szavazatot remélt, az oppozíció 518, a polgári 476. Ronáchan az oppozíció 624, a polgári 110, a Gyárvárosban az oppozíció 2969, a polgári 1084, Erzsébetvárosban az oppozíció 2102, a polgári 848, a Józsefvárosban az oppozíció 2254, a polgári 917, Mehólaban az oppozíció 1030, a polgári lista pedig 161 szavazatot kapott.

Temesvár környékén

A végeredmény tehát: Az oppozíciós lista 9497, a polgári lista pedig 3596 szavazatot kapott.

Csákovon az oppozíciós lista győzött. Zombolyán a liberálisok 1291, az oppozíciós lista 959 szavazatot kapott. Orsován csak egy lista volt. Karánsebesen az oppozíciós lista 524, a liberális lista 110 szavazatot kapott. Oravicán a liberális 982, az oppozíciós lista 350 szavazatot kapott. Resicán csak liberális lista volt.

Temesben 117 községben csak egy lista volt, 68 községben a liberálisok, 17 községben pedig az oppozíciós lista győzött.

Arad

Aradon az óriási izgalom közepette lezajlott választás eredményeként a magyar-liberális lista győzött. Félegkor éjszaka hirdették ki az eredményeket, a Kázméry-utcai polgári iskolában. Összesen leadtak 8100 szavazatot, melyből a hivatalos lista 4486, az ellenzék pedig 3624 szavazatot kapott. Eszerint a hivatalos lista 862 szó többséggel győzött.

A választások napján több incidens történt. Így például Gájbán a katonaság összetűzött a rendőrséggel, majd egy katona a kordonon áthaladó Robu főpolgármestert puskatussal mellbeütötte.

Mindenki elítélte azt az inzultust, melyet Müller Vendel ügyvéd, sváb jelölt szóváltásból kifolyólag intézett Barabás Béla ellen.

Feltűnő volt a katonaság magatartása. A katonák ugyanis az ellenzéki tömegeket erőszakkal segítették az urnákhoz.

A szavazás eredményének kihirdetése után a város polgársága Robu polgármester tiszteletére fáklyás-menetet rendezett.

Nagyváradon

az eddigi jelentések szerint az ellenzéki listára 4402, a liberálisra pedig 4360 szavazat esett. Így tehát Nagyváradon is pótválasztás lesz.

Nagyszalontán

a liberális-magyar listára 1264, az ellenzékire 467 szavazat esett.

Marosvásárhelyen

a magyar-liberális lista győzött 616 szó többséggel. A Sándor József utcai szavazóhelyiségben a magyar-liberális lista 506, az ellenzéki 405, a Jókai utcai szavazóhelyiségben a hivatalos lista 526, az ellenzék 410, a III. kerületben a magyar-liberális lista 590, az ellenzéki 413 szavazatot kapott. A IV. kerületben szintén a magyar-liberális lista vezet.

Az egyik marosvásárhelyi szavazóbizottság előtt megjelent egy Katona Károly nevű munkás, aki Albert Pál névre szóló választási igazolvánnyal akart szavazni. Katonát a választási elnök intézkedésére letartóztatták.

Brassó Magyar Választópolgárai!

A kizárólag tisztességes eszközökkel és a törvény és erkölcsi követelmények szigorú figyelembe vételével megvívott választási küzdelem meghozta a magyar-szász lista győzelmét. Ennek a győzelemnek az évtizedek óta fegyelemhez szokott szász testvéreink példás és elismerést követelő magatartása mellett kétségtelenül megfelelő rész jut Brassó magyarságának. Hiába sziszegett feléje a csábítás, hasztalan mutogatta ökleit a terror: Brassó magyar választópolgárai nem tántorodtak el a Magyar Párt által kibontott zászló mellől; és dacára annak, hogy ez volt legelső választási mérkőzésünk; és dacára annak, hogy a türelmet erősen próbára tevő helyzetekkel kerültek szembe: a legfegyelmesebb hadseregnek is dicsére való önfegyelmességgel, türelemmel és összetartással állották a választási mérkőzés megpróbáltatásait és öntudatos, bátor előretöréssel juttatták diadalhoz jelöltjeiket.

Brassó magyar választópolgárai fér-

fiasan állották ki a tűzpróbát. Barát és ellenség egyaránt meggyőződhetett arról, hogy a mi magyarságunk erős és egységes táborban küzd igazságai diadaláért és a legteljesebb bizalommal és szerető ragaszkodással követi vezéreit, kiket ő maga tisztelt meg azzal, hogy sorsának irányítóivá emelt. Mindenkinek tudomásul kell vennie, hogy amint az egész ország magyarsága, a brassói magyarság is olyan jelentős tényező, mellyel minden körülmények között számolni kell.

Köszönjük brassói magyar testvéreinknek, hogy minden tekintetben beigazolták a magyar egységbe és összetartásba vetett rendíthetetlen bizalmunkat és ezzel megépítették a magyarság jövődő békés, alkotó munkájának és feltétlen érvényesülésének sziklaszilárd alapjait.

Testvéri üdvözzel:

Az Országos Magyar Párt
Brassói Tagozatának Elnöksége.

Nagyenyeden

az egyesült nemzeti párti-liberális lista győzött, természetesen erőszakosságok alkalmazásával.

Itt ugyanis rendkívül súlyos választási botrány játszódott le. A kis városban ugyanis 1200 szavazójogosult van, ebből azonban régi módszer szerint csak kétszáznyolcvankilencet engedtek szavazni, akik közül 192 szavazó román volt. A többiek nem is jutottak az urnához, ebben a tiszta magyar városkában. A prefektusnak ez az erőszakos eljárása óriási felháborodást keltett a magyarság körében s még Kolozsvárt is erősen befolyásolta a választás lefolyását.

Hunyadvármegyében

eddig tizenkilenc községben végződött a szavazás. Ebből tizennégyben a liberális-magyar lista győzött. A városok közül eddig lezavazott Petrozsény, Hátszeg, Brád, Körösbánya és Déva a magyar-liberális lista győzelmével. A nemzeti párt egyedül Marosilyén és Szászvároson győzött, de az utóbbi helyen nem a liberális, hanem a Cuzista listával szemben. A magyarság egysége impozáns módon nyilvánult meg az egész vármegyében, főként Déván. A Magyar Klub előtt a választás eredményének kihirdetése után tüntetés és lelkes ováció volt.

Gyulatehérvárott

a nemzeti párt listája 1328, a liberális lista 225 szavazatot kapott.

Dicsőszentmártonban

a választás minden incidens nélkül zajlott

A regáti városokban kudarcot vallott a liberális lista

A belügyminiszterhez érkezett újabb jelentések szerint Csernoviczban és Radautzban új választás lesz — Cetatea Alba-ban (Besszarábia) az ellenzéki lista győzött

Bukarest valamennyi kerülete ellenzéki

A tegnapi választások regáti eredményei valósággal meglepőek. Valamennyi nagy regáti városban, Bukarestet is beleszámítva, az ellenzék került ki győzelmesen a választásokból.

A bukaresti eredmények

A sárga kerületben: 5177 ellenzéki, 2656 liberális szavazat. Ellenzéki listavezető: Georgiu, liberális listavezető: Costinescu.

A fekete kerületben: 4358 ellenzéki, 1598 liberális. Ellenzéki listavezető Madgearu, liberális listavezető Nicolescu.

A kék kerületben: ellenzéki szavazat 3856 liberális 1636. Ellenzéki listavezető Dem. Dobrescu, liberális listavezető Temistoela Alexandrescu.

A zöld kerületben: 3158 ellenzéki, 1438 liberális szavazat. Ellenzéki listavezető Lupu dr., liberális listavezető Bereanu.

A liberális-lista győzelmével. A szavazatokat már délután öt órakor összesszámlálták. Leszavaztak 908-an, a magyar-liberális lista kapott 543, az ellenzék pedig 319. Megsemmisítettek negyvennyolc szavazatot.

Székelyudvarhelyen

a város 1547 szavazópolgára közül leszavazott 1156, ebből 798 szavazat esett a közös listára, míg az egyesült ellenzékére 338, a megsemmisített szavazatok száma 32. A szavazatok harmadik százaléka tehát az ellenzék listájára esett.

Háromszéken mindenütt a hivatalos lista győzött

Háromszék megyében kilencvenöt községben, valamint Sepsiszentgyörgyön és Kézdivásárhelyen nem volt ellenzéki lista, s így a hivatalos listát jelentették ki győztesnek.

Kovácsnán és Aldobolyban teljes rendben folyt le a választások. Kovácsnán a hivatalos listára 423 szavazatot adtak le, míg az ellenzék 37 szavazatot kapott. Aldobolyban a hivatalos lista 90, az ellenzék pedig 40 szavazatot kapott.

Hol volt teljesen kisebbségi lista?

Az eddig beérkezett jelentések szerint teljesen kisebbségi lista eddig négy városban győzött és pedig Brassóban, Segesváron, Nagyszebenben és Besztercén.

Pótválasztás lesz Tordán

A liberális-magyar listára 1318, az egyesült ellenzékre 1284 szavazat esett s így miután az abszolút többség nincs meg, pótválasztás lesz.

A városi tanácsban ennek alapján 3 liberális és kilenc ellenzéki foglalt helyet.

A többi városokban

Galac: Ellenzéki 6950, liberális 2277.
Constanca: Ellenzéki 3008, liberális 994.
Braila: Ellenzéki 3706, liberális 2733.
Jassi: Ellenzéki 6767, liberális 2336.
Krajova: Ellenzéki 2405, liberális 1908.
Kisenev: Ellenzéki 5689, liberális 1402.
Tighina: Ellenzéki 2919, liberális 474.
Csernovic: Ellenzéki 4887, liberális 1938.

Az ellenzék eddig a következő városokban jutott többséghez: Bukarest, Jassy, Krajova, Galac, Kisenev, Csernovic, Nagyszeben, Gyulafehérvár, Tecuci, Vaslui, Focsani, Falticeni, Lugos, Turnu-Magurele, Radautz, (Bukovina) Szászváros, Vajdahunyad, Turn-Severin, Tighina, Fogaras, Hotire Alexandra, Soroca.

Uj választások lesznek: Plojest, Roman, Piatra-Neamt, Giurgiu, Rimnicul-Sarat, Tar-goviste, Pitesti, Silistra, Caracal, Tulcea; Hirsovia.

A liberális lista győzött a következő városokban: Arad, Karánsebes, Barlad, Flasna, Targul-Jiu, Déva, Nagykároly, Calaras; Campolung, Muscel, Oravica, Marosvásárhely, Ludas, Dorohoi, Sepsiszentgyörgy; Hátszeg, Petrozsény, Dragasani, Ocnele-Mare, Vizakna, Rosior, Balj, Deiesti; Beius; Corabia.

Amint a tegnapi választás eredményei mutatják, a liberális párt jórészt az erdélyi városokban győzött, s kétségtelen, hogy oroszlanrészre van a magyarságnak, amely a legtöbb városban a liberálisokkal közös listán vette fel a küzdelmet, s így segítette a liberális listát.

Gyülesezik az ellenzék meg van riadva a kormány

A bukaresti választás eredményének kihirdetése után még az éjszaka folyamán az összes ellenzéki pártok klubhelyiségeiben gyűlést tartottak, amelyekben a szónokok ismertették a bukaresti ellenzéki győzelem jelentőségét. A parasztpárt klubjában Mihailache beszélt, aki kijelentette, hogy most érkezett el az ideje annak, hogy a nép megkezdhesse munkáját az ország érdekében.

A kormány tagjai tegnap este hat órakor nagy tanácsra gyűltek egybe, ahol a választásokról addig beérkezett jelentéseket tárgyalták. Az eredmények nagyon meglepték a kormány tagjait, s Lepadatut miniszter szóhoz sem tudott jutni, különösen amikor a kolozsvári eredmények váltak ismeretessé. Megállapítható, hogy a kormány tagjai között a beérkezett eredmények nagy konsternációt keltettek, s egyelőre meg se tudják magyarázni a nagy kudarc okát.

Február huszonhatodikán lesznek a pótválasztások

A belügyminisztérium ma rendeletet adott ki, amely szerint a pótválasztások február huszonhatodikán tartandók meg.

Március hetedikén alakulnak meg a városi tanácsok

Ugyancsak a belügyminisztérium rendelete értelmében a falusi és városi községek tanácsai március 3. és 7. között a törvényhatósági városok tanácsai pedig 7-én alakulnak meg.

A Cuvantul ismét irredentizmust emleget

Már a román-magyar kereskedelmi kamara létesítésében is államellenességet keres.

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Cuvantul ma reggel megjelent száma cikkben foglalkozik azokkal a tárgyalásokkal, amelyek most folynak a román-magyar kereskedelmi kamara létesítése ügyében. A Cuvantul éles hangon tiltakozik az ellen, hogy ezt a szerinte zsidó intézményt létrehozzák, annál is inkább, mert — mondja — a tárgyaló magyar delegációnak egyik tagja olyan egyén, akit a szovjetnek való kémkedés miatt letartóztattak. Illetékes helyen megállapítják, hogy a Cuvantulnak ezek a megállapításai szemzenszedett valótlan-ságok, s már csak azért sem állja meg a helyét a lap által hangoztatott irredentavád, mert a magyar-román kereskedelmi kamara létesítésének eszméje Starcea Trajántól a budaepsti román követőtől indult ki. A kereskedelmi kamara székhelye vagy Budapest vagy Nagyvárad lesz.

Franciaország és Törökország jó szomszédi szerződést kötöttek

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Konstantinápolyi jelentés szerint Jovenel és a török kormány között megegyezés jött létre. A megegyezés a barátságos szomszédi viszony megállapításáról, a semleges feltétlen fentartásáról, forgalmi és egyéb kérdésekről szól. A megegyezés alapján Törökország több határmenti községet és vasút állomást kap vissza. A megegyezés legfőbb pontja a bagdadi vasút kérdése.

A német kommunisták a népszövetségbe való felvétel iránti kérés visszavonását követelik

A birodalmi gyűlés elvetette a javaslatot

BERLIN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A birodalmi gyűlés külügyi bizottságában Stresemann külügyminiszter jelentést tett a népszövetség tanácsának kibővítése iránt folytatott tárgyalásairól. Terjedelmes vita után kilenc szavazat ellenében elvetették a kommunistáknak azt a javaslatát, hogy Németország vonja vissza a népszövetségbe való felvétel iránti kérésmét.

Hergt elnök, német nemzeti párti megállapította, hogy eltekintve egyes pártoknak a népszövetséggel szemben elfoglalt elvi

álláspontjától, a kommunisták és a fajvédők kivételével valamennyi a bizottságban képviselt párt ugyanazt a felfogást vallja. Németország a népszövetségbe való felvételét olyan előfeltételekkel kéri, hogy a folyamatban volt nemzetközi tárgyalások és az annak idején tett ígéreteknek megfelelően Németország a népszövetségnek küszöbön álló ülésezése alkalmával a népszövetség tanácsába állandó helyet kapjon anélkül, hogy egyidejűleg a tanács összetételében további módosulás állana be.

Befejezték a cseh parlamentben a frankügy vitáját

A szónokok mindenről beszélnek, csak a frankügyről nem

PRAGA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A képviselőházban tegnap folytatták a vitát Benesnek a frankügyben elmondott beszéde felett. A szónokok azonban kevésbé a franküggyel, mint inkább egyéb aktualitásokkal foglalkoznak. Főként a nyelvrendeletről és a szovjet elismeréséről. Az egyik német keresztényszocialista szónok visszautasította Benes expozéját, amely alkalmas arra, hogy veszélyeztesse a jó viszonyt Magyarországgal, már pedig a cseheknek szükségük van arra, hogy jó viszonyban legyenek szomszédjukkal. Elitéli a frankügynek politikai kihasználására való törekvést, amit az egész világ megütközéssel fogad.

Stepanek agrárpártinak Magyarországot gyalázó felszólalása után Kalina német nemzeti párti rámutat a bécsi Stunde szerepére, a cseh sajtókampányban. A korrupciónak ez az élő megtestesítője nagyon közel áll a cseh külügyminisztériumhoz, amely adófizetőktől kiperéselt milliókból erkölcsbírót játszik a korrupciós bécsi újságon keresztül. Ez

után még Hain cseh nemzeti demokrata támadta éles hangon Magyarországot és a szlovenszko magyarorságot.

Fodor képviselőt kiadja a mentelmi bizottság

A prágai képviselőház mentelmi bizottsága elhatározta, hogy Fodor magyar keresztényszocialista képviselőt, aki Meissner cseh szociáldemokratahoz akataskáját hozzávágta, büntetőbírósi eljárás céljából kiadja.

Tudomásul vették Benes expozéját

A képviselőház ülésének további folyamán Kraibitsch kommunista képviselő beszélt, aki Magyarországot azért támadta, mert az államforma kérdését még nem döntötte el népszavazással. Pedig — szerinte a Habsburg kérdés állandó felszínén tartása termeti azt a sok kalandot, mely a politikai helyzetet feszültté teszi.

Kreibits beszéde után a képviselőház tudomásul vette Benes expozéját.

Egy kis város borzalmas bűnkrónikája

A sötét bűnök egész sorozatát nyomozták ki Halmiban

SZATMAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az utóbbi időben felkészenél fogva nagy jelentőségű Halmiban óriási feltűnést keltett, hogy a csendőrség letartóztatta Kótay Jánost, a község legvagyonosabb gazdáját. Egy ideig senki sem tudta mit követelt el Kótay, míg mára nyilvánosságra került a letartóztatás előzménye, amelynek megdöbbentő és szenzációs részletei izgalomban tartják a kis város egész lakosságát.

Körülbelül tizenöt óta Halmiban egymást érték a betöréses lopások. Tizenegy feljelentés érkezett a csendőrséghez ilyen bűncselekmények miatt. A jelek szerint mindig ugyanazon tettesek végezték a fosztogatást.

Hosszu, eddig eredménytelen nyomozás után a csendőrség megállapította, hogy a betöréses lopásokban grancsár katonák is részesek. Később kétségtelenül igazolódott, hogy négy grancsár katona, továbbá Sere József és Sere Elemér halmi legények tartoznak a bandába.

Sere Elemér Kótay József gazdag földbirtokos házában találtak meg. Sere ugyanis köztudomás szerint udvarlója volt a gazda Mariska nevű leányának.

Sere rögtön bevallott mindent. Ők követtek el a négy katona társaságában az összes halmi betöréseket, sőt Turtarebesen is ők fosztották ki az Amerikából nemrég hazajött Mayer Istvánné házát is.

A házkutatás során a Sereék lakásán rengeteg lopott holmit meg is találtak.

Mikor a teljes bűnlajstrom össze volt állítva, Sere Elemér elkeveredve lépett a nyomozó csendőr elé és a következőket mondotta:

— Most már mindegy, megmondani azt is, hogy az összes betörést Kótay Mariska kedvéért követtem el, aki két év óta menyasszonyom és akit ki akartam rémes helyzetből szabadítani. A menyasszonyom bevallotta, hogy másfél évvel ezelőtt a saját apja erkölcsi viszonyra kényszerítette és ez a viszony azóta is tart. A brutális pap halálos fenyegetéssel presszionálta a le-

nyát, aki maga is szeretett volna kiszabadulni az apai házból.

Kótay Mariska ezt a vallomást megerősítette és így tartóztatták le Kótay Jánost, ki azzal védekezik, hogy először rés eg volt a aztán már ugyis mindegy volt már.

A csendőrség az egész társaságot bekísérte a szatmári ügyészségre, a grancsár katonákat pedig átadták a hadbírósnak.

Szatmáron is kiállításba helyezték a magyar hivatalos nyelvet

SZATMAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Magyar Párt ügyésze dr. Südy Tibor a párt megbízásából beadványt intézett a polgármesterhez, kérve, hogy Kolozsvárhoz és Temesvárhoz hasonlóan engedje meg a városi közigazgatásban a magyar nyelv használatát.

A beadvány elmondja, hogy a város lakosságának kilencven százaléka magyar, akik csak magyarul beszélnek. A prefektus és polgármester kijelentették, hogy a mennyiben megérkezik a jelzett városok hasonló rendelete, melyeknek beszerzése iránt már intézkednek, Szatmáron is kiadnaká hasonló tartalmu rendelkezést.

Rendkívüli haditörvényszéket állítottak fel Görögországban

ATHÉN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A hazaárulás, valamint a fennálló rend elleni bűntettek elbírálására rendkívüli haditörvényszéket állítottak fel a kormány. A megokolás azt mondja, hogy az egyes pártok forradalmi reakciója a jelenlegi rendszert erőszakosan igyekszik megőnteni.

Agrárpárt alakul Magyarországon

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az Esti Kurir szerint Gaál Gaszton vezetésével a jövő héten megalakul az agrárpárt. Gaálon kívül egyelőre Farkas Tibor, Forster Elek és Reischl Richard lesznek a tagjai. Gaál február 28-án bont zászlót lengyeltető beszámolóján.

Nagy frankvihar a magyar nemzetgyűlésen

Payer szocialistát Bethlen megsértése miatt kétszer tízenöt napra kizárták az ülésekről

Schultze révén a frankhamisítási affér most már gyorsan tisztázódik

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A nemzetgyűlésen nagy vihar volt a frankügy miatt. Dabasi Halász Mór a mentelmi bizottság elnöke a szocialisták nagy zajongása közben előadta a mentelmi bizottság határozatát Payer Károly kizárása ügyében. Payer két sértő kifejezést használt Bethlenre, az egyik volt: Ez az ön a jasszal! A másik: A mit mond, nem egyéb, mint a megszorult ember hazudozása. A bizottság javasolja, hogy Payert kétszer tízenöt napra kizárják az ülésekről.

Erre óriási zaj tör ki a szocialistáknál. Kiáltások: Lehetetlené akarják tenni a frankvizsgálatot!

Az elnök csak nehezen állítja helyre a rendet.

Az előadó közli, hogy Györki és Rupert kisebbségi véleményét jelentették be.

A szocialisták tovább lármáznak, mire az elnök Salyt, Proppert és Farkast rendre utasítja. A kisebbségi vélemény beadói jegyzőkönyvi megróvást javasolnak. Az előadó szerint a határozattal csak a nemzetgyűlés méltóságát védik meg, az egyéni sérelem még mindig megtorlatlan marad.

Ezután Rupert terjeszti elő a kisebbségi véleményt és csak jegyzőkönyvi megróvást javasol. Közbeiktatások özöne jobbról balról. Jobbról Elég volt az udvariasságból, a megtorlás legyen arányos a sértéssel. A szociáldemokraták kiáltják: Frankhamisítók, Urbanics: Maguk fehér koronát hamisítottak! Egy hang a szocialisták közül: Maguk szót kelt hamisítottak! (Óriási zaj a jobboldalon és közepén.) Az elnök nagy nehezen helyreállítja a rendet és kérdi, ki az, aki közbe kiáltotta: maguk szokott hamisítottak. Senki sem jelentkezik. Gyávák! Letagadják! Kiáltja a jobboldal a szocialisták felé.

Ezután Rupert az indítványát terjeszti elő. Kijelenti, hogy a miniszterelnök el akarja gáncsolni a vizsgálatot. A mentelmi bizottság összeállítása nem szerencsés, sok a szélsőjobboldali benne.

Az elnök szavazásra teszi föl a kérdést mindkét tízenöt napra kitiltást nagy szótöbbséggel elfogadják. A szociáldemokraták kiáltják: Pfuj! Szégyeljük magukat a frankvédők!

Az elnök a gyorsírói jegyzetből megállapítja, hogy Farkas szociáldemokrata ezt kiáltotta közbe: Először szokott hamisítottak, azután frankot! A jobboldalon és közepén kitör a felháborodás Gyáva, csirkefogó, nem szégyelli magát? Pusztuljon innen! Kiáltják Farkas felé percekig. Farkas szólsra jelentkezik, de az elnök csak a végén adja meg neki a szót. Emiatt ismét nagy a felháborodás a szocialistáknál is. Az elnök sorban rendreutasítja Kabótt, Esztergályost, Rottensteint, Proppert, Saly szociáldemokratákat.

Ezután Vanczák mentelmi ügyére térnek át.

Payer bennmaradhat a bizottságban

A házelnök értesítette Payer Károly szociáldemokrata képviselőt, hogy a harminc napos kitiltás csak a Ház üléseire szól, de nem a parlamenti bizottságra is, mert ez utóbbi pártközi megegyezéssel ad hoc alakult a frankügy politikai vonatkozásainak felderítésére.

Politikai párbaj

Rassayt a minap mondott parlamenti beszéde miatt Patay egységspárti képviselő provokálta. A ma történt kártyapárbajban Patay a negyedik menetben homlokán ötécentiméteres sebet kapott, mire a párbajt beszüntették.

Ötvenen vesznek részt a frankjelentés vitájában

A Magyarország értesülése szerint a frankbizottság a jövő héten feltétlenül be-terjeszti jelentését. Ötven képviselő felszólalásra számítanak, elsősorban a frankbizottság tagjaira, ellenzék részéről harmincra, a kormánypártból huszra. Ezért kimondják a sürgősséget. Nyolc óras ülések lesznek, de a vita így is legalább nyolc napig eltart. Ha a frankjelentést március 2-án be-terjeszthetik, csupán az ismertetéséig körül-

a sor, míg a tárgyalásra csak Bethlen haza érkezése alkalmával mert addig parlamenti szünetre számítanak.

A franciák mindenáron német kezét keresnek a frankügy mögött

A Budapestben szimatoló franciákat rendkívül izgatja az a kérdés, hogy a németeknek milyen részük van a frankügyben. Schultze vallomásától ebben a tekintetben igen sokat várnak. Hivatkoznak arra, hogy Windischgraetz maga is elismerte, hogy Ludendorffal és van Seeccel ismeretségben állott s bár ugyanakkor azt is a leghatározottabban kijelentette, hogy ennek az ismeretségnek semmi köze sem volt a frankgyűhöz, ebben a vallomásban a franciák mégis különös jelentőséget tulajdonítanak. Szerintük semmi sem bizonyítja jobban Németország részességét annál, hogy mihelyt Schultze szerepéről, a gépekről, a papiranyagáról, vagy a festék eredetéről kérdezősködnék a tanuk és a vádlottak azonnal megtagadnak minden vallomást.

Még nem kérték a Schultze kiadatását

Strache főügyész kijelentette, hogy az ügyészség még nem kérte a Schultze kiadatását és nem döntött abban az irányban sem, hogy fogja-e azt egyáltalában kérni. Erre csak az iratok áttanulmányozása után kerülhet sor. Hágából kérte az ügyészség a Jankovich újabb kihallgatásának jegyzőkönyvét, azonban az még nem érkezett meg.

A Pesti Napló értesülése szerint Clichant a francia kormány megbízottja Bethlen miniszterelnöknek járt és arra kérte, hogy

a magyar bünvádi hatóságok indítsanak eljárást Schultze ellen,

mert megkeresés híján a németek nem járhatnak el Schultze ellen.

Egyébként a Schultze kihallgatásának egyik érdekes epizódja, hogy a német bünvádi hatóságok a háború óta első ízben érintkeztek a francia nyomozó hatóságokkal s Weiss, a berlini bünvádi rendőrség vezetője biztosította a franciákat arról, hogy a berlini rendőrség a frankügyben mindent megtesz a franciák támogatására.

Berlini lapjelentések szerint a Schultze eddigi vallomásaiból a franciák gyanújával szemben az derült ki, hogy

a frank papirja nem német gyárból származik.

Négy hét kell még a frankügy végleges tisztázásához

A Pesti Naplónak az egyik francia informátor azt mondta, hogy a frankügyben még a Tűzhelybankkal kell felderíteni bizonyos pénzügyi vonatkozásokat, ezenkívül meg kell találni a hater darab ezer frankost, ki kell hallgatni néhány kevésbé fontos személyiséget, szükség van még néhány szemlesítésre is és a Schultze kihallgatási jegyzőkönyvének feldolgozására. Mivel pedig a Schultze kihallgatása két hét alatt végrehajtható, a többi teendőkre még további két hét kell s így mindössze négy hétre van szükség ahhoz, hogy az ominózus ügy teljes részletességgel fel legyen derítve.

Tilos minden gyűlés

A rendőrség vasárnapra egyellen gyűlést vagy felvonulást nem engedélyezett sem jobbról sem balról. Együtt szigorú permanenciát is tart a rendőrség.

Vázsonyi merényleti

Vannayt és Molnárt csütörtökön délután átkísérték az ügyészségre Vannay betegsége miatt a tébolydába szállítják.

A letartóztatott újságírók

A rendőrség az Estlapok őrizetbe vett két munkatársát szabadlábra helyezte, de az eljárást mindkettő ellen folytatja.

Schultze és a franciák

Párisból jelentik, hogy Schultze elfogatása ott, nagy feltűnést keltett. A lapok remélik, hogy a frankhamisítási affér most már gyorsan tisztázódik.

Berlinből táviratozzák: Schultze védő-

je útján kérte, hogy letartóztatását szüntessék meg, de a kérést elutasították azzal a megokolással, hogy az eset politikai jelentősége teszi szükségessé a letartóztatás fenn-tartását és hogy a felelősséget ne a rendőrség, hanem az ügyészség viselje.

Miért itélték el Olchváryt?

Az Est arról értesül Berlinből, hogy Olchváry Jenőt Hamburgban nem hamispénz forgalomba hozatala, hanem hamis utlevél használatá miatt itélték el négy hónapra.

Interpelláció Benes beszéde miatt

Rakovszky István a nemzetgyűlésen interpellációt jegyzett be Benes expozéja miatt.

A parlamenti bizottság befejezte a bizonyítási eljárást

A MTI jelenti, hogy a parlamenti bizottság tegnap délután öt órától este negyed tízenkéntig ülésezett. A bünygyi iratok is mertetését ezen az ülésen befejezték.

A bizottság a bizonyítási eljárást befejeztnek nyilvánította. Az elnök a következő ülést szombat délutánra tűzte ki.

Schultze a rendőrség előtt kimerítőbb vallomást tett

Berlinből jelentik: Schultze kibővítette eddigi vallomását. A már féltőzött, ismeretes adatokon kívül elmondja, hogy amikor 1923-ban huzamosabb ideig Magyarországon tartózkodott, sokat érintkezett Windischgraetz-cel és egy tanárral, akinek a nevét nem tudja. Előadta továbbá, hogy azok az urak, akik őt Magyarországra hívták, megfenyegették, s így kényszerítették, hogy az országban maradjon. Egy szállodában vettek neki szobát és kosztot, ahol aludnia és étkeznie kellett. Költségeit Rába Dezső fizette ki. Nyíltan megmondták neki, hogy kerülje a németekkel való érintkezést. Azután részletesebben vázolta a hamisító műhely üzemét és megadta az ott megismert személyzet nevét.

Előkészületek a hágai tárgyalásra

A március negyedikét tárgyalást Tjonnchelle, a hágai bíróság másodelnöke vezeti, délelőtt tíz órától este ötig. A tárgyalás előreláthatólag több napig fog tartani, mert a védelem a frankügy magyarországi fejleményét is fel akarja említeni. Ennél a pontnál azonban a bíróság és a védelem között nézeteltérések várhatók. Ha a bíróság megengedi, akkor a magyarországi részt zárt ülésen tárgyalják.

A vádat Bauduin képviseli, aki a kihallgatásokat vezette. Hollandiában ugyanis nincs ügyész, hanem a státus bírát osztják be ügyész munkára. A tanácssterem aránylag kicsiny, s jegyeket csak korlátozott számban adnak ki.

Ugyanebben a teremben előzőleg a portugál bankjegycsalás bűnperét tárgyalják. A tárgyalás bekezdése után tízenegyedik napra kihirdetik az ítéletet. Felelbezés esetén negyvenöt napon belül másodfoku tárgyalás.

Marsovszky családja közbelépésére Vriere közismert amsterdami ügyvéd védi.

A Simplon-expressz Szakállháza állomáson összeütközött egy az állomáson veszteglő kocsisorral

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Az államvasutak igazgatóságához ma jelentés érkezett, amely szerint a Simplon-expressz ma éjszaka Zsombolya mellett. Szakállháza állomáson katasztrófa érte. Az expressz előtt ugyanis eddig ismeretlen, bűnös kezek a váltót egy olyan vágányra irányították, amelyen a javítandó kocsi egész sora állt. Az összeütközés következtében a mozdony összezúzódott, több első és másodosztályú hálófülke kiugrott a vágányról. Szerencsére az utasok között komoly sebesülés nem történt mindössze két fekező sebesült meg. Az összeütközés következtében az állomáson fél napig szünetelt a forgalom, s az újból csak ma délelőtt 11 órakor indult meg.

Kávéházban, étteremben és mindenütt, ahova magyarok járnak, követelje a „BRASSÓI LAPOK”-at, Románia legelterjedtebb magyar napilapját.

Bulgária nem érzi magát legyőzötve

Liapcseff miniszterelnök beszéde — Igazságtalan béke csak háborúra vezethet

SZOFIA. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Liapcseff, bolgár miniszterelnök a minap hosszabb beszédben vázolta Bulgária mai helyzetét, s e közben érdekes kitérést tett, arra, mily óriási eltérés van a nagyhatalmak háborús és békepolitikája között, hárde ett nemes elveik rovására.

— Ha széttekintek, ugymond Liapcseff — és bátran megkérdem, mennyiben érvényesül ma a győzők táborában a demokráciának az a nemes eszméje, a melynek je'szavával ellenünk annak idején hadba indultak, csak arra a következtetésre juthatok — s ezt fennen vallom, hogy nem érzem magamat legyőzöttnek.

— Mert mi indította Bulgáriát, hogy hadba lépjen? S miért állt volt szövetségeseinek oldala mellé? A válasz csak egy lehet: Bennünket a bukaresti béke igazságtalanságai kényszerítettek, hogy fegyvert fogjunk s az a szándék, hogy győzelemre vigyük azt az elvet, amely alapja éppen a Nemzetek Szövetségének is t. i., hogy mindenkinek jogában legyen

kinyilvánítani azt az akaratát, hová tartozzék, mely államnak óhajt polgára lenni.

— Mi nyíltan szemébe tekinthetünk legyőzöinknek is, legyőzött társainknak is, mert Bulgária, legjobb lelkiismerete szerint, nem azért küzdött, hogy új területeket szerezzen magának. Ha rablószándékból támadta volna meg ellenfeleit, hidegvérrel más számítást csinált volna, s nem veszítette volna el országa jelentős részét, nem lenne ott, ahol ma van. Bulgária háborúja fölszabadító háború volt, föláldozta magát véreiért, de a szerencse forgandóságából katasztrófa érte.

— Bulgária ereje: eszméi tisztaságának ereje, törvényeit átható szellemének ereje. Helyzetünk megváltoztatására erőszak nem lehet fegyverünk, de eszméljenek rá elleneink is, hogy erőszakkal marandó értékét alkotni nem lehet és eszméljenek rá valódi tartalmára azoknak az eszméknek is, amelyeket állandóan az ajkukon hordanak.

Németország bevonulása a Népszövetségbe

A felvételi kérvény átnyújtásánál mellőztek minden formalitást

GENF. (A Brassói Lapok genfi levelezőjétől postán érkezett.) Mi sem árulja el, hogy a Népszövetségnek ma nagy napja van. Ma nyújtja át Németország megbízottja a felvételi kérvényt. Amilyen visszataszítóan ragaszkodtak máskor a diplomáciai érintkezés az etikett szabályaihoz, annyira másképen történik ma minden. Nem lótnak-futnak. Nem üti el egymást a titkárok és gépirók rohanó tömege. Így a hanuglat is sokkal nyugodtabb. Mindenki a várakozás álláspontjára helyezkedik.

Pontosan 11-kor megjelenik Aschmann dr., Németország genfi követe és egyenesen Sir Erie Drummond vezértitkár szobája felé tart. Kezében táskát visz, mely a világtörténelmi jelentőségű aktákat tartalmazza. Belép a vezértitkár szobájába, ahol átnyújtja a felvételi kérvényt. Pár perc és már kint van a folyosón. Arcvonásából a megkönnyebbülés olvasható ki. Ez is megtörtént, mint anynyi más nagyjelentőségű esemény és ha minden reménység beteljesedik, akkor

tényleg beköszönt a béke szelleme.

A felvételi kérvény átnyújtásának hatásaként érdemes felemlíteni, hogy amikor az újságírók lementek a sajtóirodába, ott már a felvételi kérvény nyomtatott szövege várta őket, mint az szokásos, csak hogy az angol és francia szövegen kívül most első ízben németül is. Szóval Németország kérése teljesedett, a Népszövetség az angol és francia mellé a németet is felveszi hivatalos nyelvként.

Ilyen volt Németország bevonulása. Csendesen, szerényen, minden feltűnést kerülve nyújtották át a kérvényt, hogy azután ugyanolyan csendesén, szerényen és minden feltűnés nélkül dolgozhassanak saját jól felfogott érdekükben.

— Mert többet tehetünk akkor, ha bent vagyunk, mintha kívülről nézünk be minden hatalom nélkül — mondották a német demokratikus politikusok, — a kiket még nem is olyan régen ezért a felfogásért a jobboldaliak hazaárulóknak bélyegeztek.

Eredménnyel fejeződtek be az erdélyi magánvasutak megváltása ügyében folyt bukaresti tárgyalások

Tizenkét vasutársaság ügyét intézték el — A megváltási összeg a névérték 13 százaléka — Negyven éves törlesztés

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Bukaresti tudósítónk egy olyan kérdés megoldásáról küld jelentést, mely egyik legérdekesebb és legnyugtalanítóbb problémája volt a háború befejeztével támadt bonyolult ügyeknek. Több alkalommal ismertettük azt a feszült helyzetet, mely a Magyarországtól Romániához csatolt részen épült magánvasutak tulajdonosai és a román állam között támadt amiatt, hogy az állam ezeket a vasutakat kezelésbe vette anélkül, hogy az előző tulajdonosok kártérítéséről gondoskodott volna. A tulajdonosok, kiknek jó része a németektől a nyugati ántántállamokhoz került kötvények révén — francia, belga, angol állampolgár volt. voltak köztük természetesen magyarok is, nem nyugodtak bele az ügynek ebbe az egyoldalú elintézésébe s ezért előbb barátságos uton, majd diplomáciai ráhatással igyekeztek a román államnál kártérítést tulajdonaik után megfelelő kártéri-

tést elérni és az ügyet elrendezni.

Törekvésüknek meg is lett a sikere. Jelentettük ugyanis, hogy ezeknek a magánvasutaknak, elsősorban az Arad-čsanádi vasutaknak tulajdonosai, illetőleg a Magyarországon székelő vasutigazgatóságok képviselői mintegy két héttel ezelőtt Bukarestbe érkeztek s ott a kérdés megoldására vezető tárgyalások megindultak.

Hosszas tárgyalások után, melyeknek különböző érdekesebb fázisairól közlünk részleteket,

tegnap végre megegyezékre jutottak a román és magyar bizottsági tagok.

Itt jegyezzük meg, hogy ez alkalommal ttmintegy 17 részvényársaság vonalairól tárgyaltak s a vonalak hossza 1440 kilométert tesz ki.

A megegyezés értelmében a román állam kártalanítja a magánvasutak tulaj-

donosait és pedig valorizált érték szerint. A valorizáció mértéke gyanánt

a névérték minden békebeli száz koronáa után 14 svájci frankot fog a román állam fizetni.

A fizetés állami járadékban történik, öt százalékos kamatozás mellett. A járadékok negyven év alatt törlesztendők.

A román kormány erről az egyezményről törvényjavaslatot készít, melyet a legközelebbi alkalommal a parlament elé terjeszt.

Ez az eredménnyel végződött tárgyalás arra a reményre jogosít, hogy a még megoldatlan kérdések ügyében is nem sokára sör kerül az elintézésre. A fenti megállapodás után még 15 olyan vasutvonal van, melyeknek ügyében szintén megindulnak a tárgyalások. Viszont 11 olyan vasutvonal is van, melyek még most is jórészt német érdekelttség körébe tartoznak s ezek ügyében a román kormány a békeszerződés vonatkozó rendelkezései alapján óhajt eljárni s ezeket a vasuti értékeket a német jóvátételi szám-lára szerelné megkapni.

Bukaresti jelentésünk szerint a bizottsági tárgyalások eredménye kormánykörökben meglegedést keltett. A kormány meglegedettsége teljesen érthető is, hiszen a megváltási összeg aránya, alig 13 százalékos, ami pedig a leggyengébb valorizációs elintézésnek közé tartozik, amíg eddig ilyen ügyekben végeztek. Ismeretes, hogy a prágai egyezmény 27 százalékos felértékelést, a német egyezmény 23, 30 százalékos felértékelést állapít meg, így nem csoda, ha a román pénzügyi kormányzat a 13 százalékos értékelést örömmel fogadja el. Különösen, ha számításba vesszük az alacsony kamatlábat az eléggé hosszúra szabott törlesztési időt.

A német kormány egyelőre nem nevez ki új követet Budapestre

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Mint ismeretes, a német kormány gróf Velczek János budapesti német követet nagykövetté nevezte ki. Gróf Velczek, aki kedvelt tagja volt a budapesti társaságnak, viszszahívó levelét már át is adta a kormányzónak és néhány nappal ezelőtt el is távozott Budapestről.

Gróf Velczek távozásával kapcsolatban úgy a magyar, mint a külföldi sajtóban több hír látott napvilágot, a budapesti német követ kinevezésére vonatkozólag. Eleinte azt rebesgették, hogy Kiep doktor, a birodalmi sajtótitkár foglalta el gróf Velczek helyét, más hírek szerint pedig, hogy báró Schön az athéni német követség jelenlegi vezetője lesz az új budapesti német követ. A Schön-féle kombinációt az utóbbi időben annyira valószínűnek tartották, hogy több értesülés szerint báró Schön kinevezése meg is történt.

Munkatársunk hétfőn felkereste a német követségen von Levetzov ügyvivőt, aki jelenleg a követség ügyeit vezeti. Az új követ kinevezésével kapcsolatban Levetzov a következőket mondotta:

— Tudomásom van arról, hogy a sajtóban olyan hírek jelentek meg, amelyek szerint báró Schön kinevezése megtörtént. Ugyennek, mint dr. Kiep birodalmi sajtótitkár budapesti német követé váló kinevezésének hírért meg kell cáfolnom, mert a budapesti német követ kinevezésére vonatkozólag a német kormány részéről eddig még sem miféle intézkedés nem történt.

Beavatott helyről úgy értesülünk, hogy a német követség ügyeit még meglehetősen hosszú időn keresztül von Levetzov ügyvivő fogja vezetni, tekintettel arra, hogy a német kormány a német diplomáciában e percben nem talál alkalmas embert, akit budapesti követé nevezhetne ki. A német politika szempontjából ugyanis a budapesti követség nagyon fontos diplomáciai pozíció s éppen ezért a német külügyminisztérium a követ személyének megválasztásával egyelőre várni kíván.

Hirdessen a Brassói Lapokban!

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden munkanapon az esti órákban.
Az előfizetése vonatkozó tudatolók az első oldalon, a lap fejele olvashatók.
Hirdetéseik vagy közbeszólások a kiadói hivatalban küldendők, vagy pedig bármelyik hirdetőiroda vagy bizalmasunknál utálva is feladhatók.

Felolvaszerkesztő: Kocsis Béla

A Brassói Lapok nyomdavidualatának kiadása

A Brassói Lapok egyes példányainak ára (Bukarestben is) 5 lej, vasárnap 6 lej; Ausztriában 30 garas, Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában 2 dinár, Magyarországon 2000 m. K., Franciaországban 50 centimes, egybeült 6 lej értékű valuta.

Kedd, február 22.

Kat.: Péter székfoglalója. — Prot.: Gersson. — Görög: Eugén vértanu. — Izz.: 5886 Adar 8. — A nap: 7.08-17.58.

Kedd, február 23.

Kat.: Romána. — Prot.: Alfréd. — Görög: Polikán. — Izz.: 5886. Adar 9. — A nap: 7.04-17.56. Hoid: Hoid. 1811e 24-én 20.15 órákor. Időjárás: Vátozékony idő némi hősiyleddel és helyenkint csapadékkal.

Hogy gazdálkodnak Szalmár város erdeiben

Egy fegyelmi ügy szenzációs indokolása

SZATMAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ferenc Agoston polgármester egy fegyelmi ügyben szenzációs indokolása itélet hozott. A fegyelmi eljárásnak előzménye a következő volt: A városnak nagy erdei vannak, amelyeknek kitermelése mindig házi kezelesben folyt. A városi faüzemet rég óta kipróbált és szakértő magyar tisztviselő vezette, akinek működése alatt az egész apparátus hasznosan és eredményesen dolgozott. Két évvel ezelőtt a városi faüzem vezetését egy egészen fiatal emberre, a huszonöt éves Neamtiu Coriolánra bízta, akinek egy évi működése után a város óriási károsodás érte és az volt a gyanu, hogy az üzemnél nagy visszaélés történt. A fegyelmi eljárás megállapította, hogy az üzemvezetésben rosszhi szeműség nem történt, csak példátlan szakértelemhiány, és tapasztalatlanság. Neamtiu önkényesen járt el, anélkül, hogy ténykedéseiben kikérte volna feletteseinek hozzájárulását. Ezért az ítélet Neamtiut nagy pénzbüntetéssel sújtotta. A polgármester a fegyelmi indokolásban őszintén beismeri, hogy kénytelen volt erre a fontos szolgálati ágra román tisztviselőt kinevezni és jobb hiányában került sor Neamtura.

— Bratlanu Jonel tul van a veszélyen Bukarestből telefonálja tudósítónk, hogy Bratlanu Jonel minisztereinek állapota tartósan javul, hőmérséklete csökken, s most már minden veszélyen túl van.

— Argetoianu holnap elhagyja a szanatóriumot. Bukarestből telefonálják, hogy Argetoianu Constantin, az egyesült ellenzék vezére a sikerült vakbéloperáció után holnap teljesen gyógyultan elhagyja Brancoveneasa-szanatóriumot.

— Sikasztó bankigazgatók. Homorodvásárhelyről jelentik: Nagy Mihály és Mihály Nándor bankigazgatókat letartóztatták, mert a gazdák által letétbe helyezett nyolcvanöt vagon búzát kétféle kétszázmillió korona értékben elikkasztották. Mindkettőt a szegedi ügyészre szállították.

— Felrobbant százhuszonöt kiló dinamit. Pozsonyból jelentik: A Pozsony—Miava melletti vonalon Pelany közelében az alagut melletti raktárban 125 kiló dinamit felrobbant. A robbanás három munkást megölt, s a kilencszáz méternyire fekvő alagutat részben beomlasztotta. A katasztrófa oka, amint a nyomozás kiderítette, vigyázatlanság volt.

— A stájeri szokolhamisításban a hatóságok nem vettek részt. Grácból jelentik: A Stajer-tartománygyűlésen Rintelen tartományi főnök az egyik interpellációra kijelentette, hogy a wetzelsdorfi szokolhamisításban a stájeri hatóságok semmiféle formában részt nem vettek, s nem támogatták a hamisítókát. Javasolja, hogy az ügy megvizsgálására a tartománygyűlés küldjön ki egy bizottságot. A javaslatot egyhanguan elfogadták.

— A Brassói Magyar Dalárda próbái. Hétfőn este 6 órától a magánénekeselek, 8 órától pedig az összkar tart próbát, melyekre pontos megjelenést kér az elnökség.

— Sorsjegyen egy milliárdot nyert. Budapestről jelentik: Muhi Mihályné, kávéházi takarítónő sorsjegyen egy milliárdot nyert. Muhi Mihályné elvált asszony, akinek egyik leánya férjnél van, a másik pedig menyasszony. A kávéházi takarítónő most nagyon boldog, s elhatározta, hogy földet és házat vásárol.

— Bizottságok utazása a kairói kiállításra. Budapestről jelentik: A magyar mezőgazdák nagyobb csoportja a kairói kiállításra utazott. Egy bizottság Mayer miniszterrel már előbb elment. A gyárosok és kereskedők közül pedig még heten mennek, mint ipari és kereskedelmi küldöttség.

— Megint felrobbant egy német gránát. Belgrádból táviratozzák, hogy az egyik ottani kaszárnyában felrobbant egy most megtalált gránát, s a robbanás négy tisztet és három katonát megölt. Az a tiszt, aki a robbanást vigyázatlansága folytán előidézte, csodálatos módon életben maradt, s amikor látta a felrobbant gránát pusztítását, agyonlőtte magát.

— Előadás az életről. Brassóban, a kereskedelmi iskolában vasárnap délután 3 órakor Madary Kreybig Károly igen érdekesnek ígérkező előadást tart arról, hogy mi az igazán helyes élet. Előadásában ősrégi tanokból indul ki, az úgynevezett Mazdaznan élettudományi és nevelési rendszert ismerteti, amelynek alapjait a Zend-Avestában lehet megtalálni; beszél a centralisztikus életelvről, a lélegzés gyógytanáról, az öröklött és szerzett betegségekről, a hipnotizmustól és babonától való szabadulás módjairól, a szunnyadó tehetségek fejlesztéséről, a születéskor neveléséről és a testi-lelki újjászüléséről. Madary előadása bizonyára nagyon fog érdekelni mindenkit, aki a Bicsérdizmussal kapcsolatban ezekkel a kérdésekkel már foglalkozott.

— Még mindig szedi áldozatait a keresztvári alagut. Sepsiszentgyörgyi tudósítónk jelenti: Több ízben rámutatott a Brassói Lapok azokra az anomáliákra, amelyek a keresztvári alagutépítésnél nap-nap után előállnak. E hét újabb áldozata: Popik József alaguti munkás és mindjárt hozzátelhetjük, hogy e szerencsétlenség oka kizárólag a kellő szakvezetés hiánya. Popik midőn rendes munkáját végezte az alagut belsejében és éppen a furókészülék mellett volt, melynek zaja oly erős, hogy kétlépésnyire történő eseményeket nem lehet észrevenni, hirtelen az alagutba beszalad az iparvasut nehány kocsija kórákománnyal terhelten és az ott foglalatokodó munkásokat félreléki, miután Popik volt a legközelebb, a kocsik oly erővel lökte neki az alagut falának, hogy jobblát két helyen eltörte és nagy vérvesztéssel szenvedett. Az iparvasut indulás előtt rendesen füttyjezt szokott leadni, de ezt ezúttal elmulasztotta, erre nézve a vizsgálat során külön kitérnek. A súlyosan megsebesült Popikot beszállították a sepsiszentgyörgyi kórházba.

— Helyreigazítás. A sajtótörvény erre vonatkozó paragrafusaira hivatkozva, kérem az alábbi helyreigazításom közzétételét: A Brassói Lapok február 19-iki számában a hírek rovatában „Állásából elmozdított tisztviselő” címen egy személyemmel kapcsolatos rágalmozó és a valóságtól teljesen eltérő hír jelent meg. Engem az állásomból fel nem függesztettek és erről egyáltalában szó sem volt és nem is lehetett, mert az államnak mindig lelkiismeretes és pontos tisztviselője voltam. Duka András volt perceptor elmozdításában én részes nem vagyok és kollegális jóindulatom ismerve, ezt senki rólam fel sem tételezheti. Stefu Josif perceptor.

— Vallásos estély. A brassói református templomban a legközelebbi vallásos estély február 28-án — vasárnap — délután 6 órakor lesz, melyet néhai Molnár János, a derék lelképásztor, az igazi jó magyar emlékének szentel a református hívők serege s az egész brassói magyarság. A felolvasást dr. Tavaszy Sándor, a kolozsvári teológia jeles igazgatója, a jelenlegi erdélyi irodalom egyik kiváló művelője tartja és közreműködik az országos dalosverseny első pályadíjával kitüntetett brassói magyar dalárda, melynek egyik megalapítója éppen az volt, kinek emléke megünnepléséhez fűződik e nagyszabásúnak ígérkező vallásos estély.

— A Tömeggyilkos negyvennél több gyilkosságot ismert el. Varsóból jelentik: A galíciai Novo Sorc városban fogták el azt a tömeggyilkost, akit ötvenhárom ember megölésével vádolnak. A legtöbb bűntény kégyilkosság. Áldozatait lakására csalta, ott lekötözte őket, s késsel lassan vagdalta le róluk a húst. E közben a legválogatottabb kínzásokat találta ki. Az asszonyokat, akiket így megölt, haláluk után felboncolta, izekre szaggatta. Sok kis gyermek, és felnőtt ember lett az áldozata. Ő ölte meg Mayevszky papot is. A gyilkost Ruczuknak hívták, aki eddig negyvennél több gyilkosságot vallott be.

— Letartóztattak egy aradi detektívet. Orezeanu Romulus vizsgálóbíró tegnap délelőtt letartóztatta Zendea Jakab aradi rendőrségi detektívet. Az aradi rendőrség annak idején elfogta Radu Paraschive és Dimitrescu George ismert vasúti zsebtolvajokat. A letartóztatás után a rendőrség megállapította, hogy a bukaresti rendőrség már régóta keresi a két zsebtolvajt és ezért Zendea Jakab detektív kíséretében mindkettőjüket Bukarestbe küldték. A két zsebtolvaj azonban a tövisi állomáson megszökött. Kísérőjüket, Zendea Jakab detektívet ma délelőtt vonta felelősségre Orezeanu vizsgálóbíró és a kihallgatás után meghozta letartóztatási végzését.

— A nagyborosnyói vásár áldozata. Sepsiszentgyörgyi tudósítónk jelenti: Fodor Ferenc sepsibodoki illetőségű gazdálkodó a Nagyborosnyón megtartott országos vásáron súlyos szerencsétlenség érte. Fodort egy ló oly szerencsétlenül rugta meg, hogy a bal arccsontokat szétzúzta. A megsebesült gazdálkodót beszállították a sepsiszentgyörgyi kórházba. Állapota nem életveszélyes.

— Pribicevics felvilágosítást kér a szkupstinában a Jugoszláviát fenyegető veszedelemről. Belgrádból jelentik: A szkupstinában Pribicevics interpellációban kérdést intézett a külügyminiszterhez arra nézve, hogy fenyegeti-e valamilyen veszedelem Jugoszláviát Oroszország részéről? Majd Jugoszláviának a szomszédállamokhoz való viszonyáról beszélt, s azt mondotta, hogy az egész világ előtt ismeretes az a rossz viszony, amely Jugoszlávia és Magyarország között áll fenn. A bolgár kormány a revansról és Macedónia visszafoglalásáról álmodzik. Görögországgal sem a legjobb a viszony, s Ausztria sem tiszteli a törvényt az ottani jugoszlávokkal szemben.

— Nagy vasúti szerencsétlenség Spanyolországban. Madridból táviratozzák: A Santiago—Lecorunai vasútvonalon az expresszvonat egy utkeresztezésnél összeütközött egy teherautóval. Négy utas szörnyet halt, 24-en megsebesültek. Ez utóbbiak közül heten halálukon vannak.

— Halálos szerencsétlenség. Nagyváradról jelentik: Az elmúlt napokban Remecről Nagyváradra szállították a kórházba Tamás András 53 éves éjjeli őrt, aki a remeci iparvasut szolgálatában állott. Tamás Andrást súlyos baleset érte. Az iparvasut kezei alá került, amelyek a jobblát szétmorzsozták. A kórházban műtétet hajtottak végre a szerencsétlen éjjeliőrön, azonban már nem tudtak rajta segíteni, mert belehalt sérülésébe. Temetésére az ügyész megadta az engedélyt. A vizsgálat megindult annak kiderítésére, hogy a halálos balesetért kit terhel a felelősség.

— Aranylakodalmom Kézdíszentléken. Kézdíszentlékről jelentik: Ritka és lélekemelő ünnepségnek volt a tanuja február 14-én, vasárnap, Kézdíszentlélek lakossága. E napon ünnepelte idb. Tamás Elek földbírtokos nevével, Páll Veronikával, házasságuk ötven éves jubileumát. Az ünnepelés a római katolikus temetőben kezdődött, ahol mise végeztével Oláh Dániel főesperes üdvözlő beszéde után Bagoly Mihály esperes olvasta fel a jubiléus pár tízezer lejes alapítványát, a melyet ez alkalommal a helybeli róm. katolikus egyházi iskola fenntartására adományoztak.

— Gád Gaszton incidense a vilamoson. Budapestről jelentik: Ma a vilamoson egy utas, akinek csomag volt a kezében nekiment egy magas elegáns urnak, mire ez felszóllította, hogy ne lökdösődjék. A csomagos ember tovább törtetett, a lejáró felé, s közben még egy ne-

hányszor meglökte a magas urat, aki rákiáltott: Szemte'en fickó, ne lökdössön! A szóváltás erre mind élesebb lett, mire a magas férfi pofonütötte a másikat. A pofra a közönség nagy tumultusa vette őket körül. Végre előkerült egy rendőr aki igazoltatta mind a kettőt. A magas urról kiderült, hogy Gaál Gaszton a parlament volt elnöke, akit a rendőr azonnal szabadon bocsátott, a másikat cégje igazolta. Neve Grossmann, foglalkozása kereskedelmi alkalmazott.

— A Brassói Magyar Polgári Kör f. hó 24-én — szerdán — este 8 órakor a Fehér Bárány külön termében választmányi gyűlést tart, melyre a választmány t. tagjait ez uton hívja meg az elnökség.

(*) Czeizai Eszter konyhaművészeti tanítónő, a több oldalról elhangzott óhajra elhatározta, hogy 22-én (hétfőn) egy esti tanfolyamot is nyit. Beiratkozás a Continental szállodában.

— Böregér — Cigányszeretem a »Musik für Alle« című sorozatban. Teljes gyűjtemény raktáron. Kérjen prospektusokat. Kötetenként 40 lej. Zeidner könyvkereskedés, Brassó.

— Mesterul Manole (Kőmives Kelemen) Victor Eftimiu a ragyogó tollu román író színművének a bemutatója lesz hétfőn Brassóban, az Apollóban 9 órai kezdettel. E páratlan sikert aratott színművet az összes erdélyi színpadokon magyar nyelven is befogják mutatni.

— Modern Mozgo. Jókai Mór gyönyörű regénye az »Aranyember« kerül vetítésre szombattól kezdve. Irodalmunk tündöklő csilaga ez a mű, amelyet a legkiválóbb magyar filmrendező Korda Sándor állít megkapó nagyszerűséggel a közönség elé. Nem csoda, ha a nagyközönség általános tetszését érdemelte ki mindenütt, mert hiszen film még nem vonultatott fel ilyen elsőrangú művészgárdát, mint Beregi Oszkár, Lenkefi Ica; Makai Margit, Rajnai Gábor stb. mind mind egyenként is a magyar művészek legkiválóbbjai. Jön a Herceg szerelme, valamint a Feleségem táncosa, Várkonyi Mihály és Korda Máriával a címszerepben. Előkészületben Pat és Patachon, az egyetlen film, melyet Bécsben, a Práterben vettek fel s amely egyuttal a legszebb és legújabb eddig megjelent Patachon film.

— Apolló Mozgo. A nagy cirkuszkirály szenzáció, eddig még nem látott Pat és Patachon vigjáték fut szombaton, vasárnap, hétfőn és kedden. E pazar filmremek eltérő a többi eddig bemutatott Pat és Patachon filmektől és a fővárosok mozgósínházaiban leírhatatlan sikerrel futott. Vasárnap délelőtt nagy gyermekelőadás. Az ördög hídja című nagy film lesz vetítve azonkívül új Zigotto vigjáték és az Etna kitörése látványos filmet mutatják be. A következő bemutató: A szerelem lángjai; Ossy Oswaldával, Tarzán fia, A feleségem férje, Lucy Dorainnal a főszerepben.

— Szílonterítő kiállítás. Tekintse meg szombaton és vasárnap Ascher Testvérek (Kapu-ucca 5) üzleti kirakatait.

— A Brassói Lapok székelyudvarhelyi meghívottja a »Mercure« iroda, ahol előfizetések és hirdetések a Brassói Lapok részére eredeti áron vétetnek fel.

Ageco Rt.

Brassó, Lensor 26 szám.

Telefon 3—39, 6—93.

Posztóárak és szövetek, valamint az összes kellékek

nagybani árusítása.

A buhusi és prázsmári posztó gyárak lerakata és egyed-
!!!!!! árusítója. !!!!!

2238

Amikor a marokkói szultán kártyázik

Ez a kis mulatságos történet Muley Haddal, Marokkó szultánjával történt meg. A szultán szenvedélyes kártyajátékos, ezenkívül volt még egy másik különös szenvedélye is: a szent törvényt, a Korán paragrafusait szereti kiforgatni. Ezzel bizony nem egyszer veszélyezteti Marokkó alkotmányát. Egy alkalommal angol tiszték érkeztek Marokkóba és az egyik tiszt fényes lakoma után a szultán kérésére kártyajátékot kezdett vele játszani. A szultán hamarosan nagy összeget nyert az angol tiszttől, aki kicsit szemrehányólag sőt haragosan tette le az asztalra a csengő marokkói valutákat, de nem felejtette el megemlíteni a szultán előtt a Korán ama passzusát, mely így szól:

Helytelenül cselekszel követője a profétának, hogyha pénzt fogadsz el munka nélkül a Korán szigorúan tiltja azt.

A szultán mielőtt a nyereség után nyúlt volna, meghökkent egy pillanatra.

azután magához hívta a mohamedán törvények szakértőjét, hogy döntsön az ügyben

— Mondd meg nekem — szól az illetőhöz a szultán, — megillet-e engem ez a nyert összeg, vagy nem. A tanácsadó igen kellemetlen helyzetbe jött. A törvények szerint nem illeti meg a szultánt a pénz, de viszont vele szembe sem szabad szállni a szultánnal. Ezért rövid gondolkodás után így szól a törvények tudója:

— Oh, hatalmas szultán, követője a profétának, ha becsületesen játszottál, nem szabad elfogadni a pénzt, mert akkor a véletlen következtében nyerted, ha azonban csalással a játék közben, akkor furfangos eszreddel nyertél és így megillet téged a nyereség.

A szultán szó nélkül zsebre vágta a pénzt.

Hasznos könyvek

hölgyek számára:

Társasjátékok kézi könyve. — Arany házi kincstár. — Szerelmi levelező hölgyek és urak számára. — Alföldi magyar szakácskönyv és házi cukrászat. A szegedi polgári konyha főzőkönyve. — Illemtan, a jó társaság modora és a művelt társaság könyve. — Gerő, Magyar általános levelező és házi titkár. — Magyar-német általános levelező.

Árak kötetenként füzve 44.— Lei.

Romániai főbizományos:

Brassói Lapok Könyvosztálya, Brassó.
Postai megrendeléseket azonnal elintézzük

IRODALOM, MŰVÉSZET

— A bukaresti opera Brassóban. Kedden, február 23-án a Toscat, szerdán 24-én a Sevilai borbélyt, csütörtökön 25-én a Rigolettót adják elő. A zenekar vezetője Ottó Akermann. Saját zenekar, saját díszletek és saját színpadi ruhák. Az előadások mindhárom estén nyolc órakor kezdődnek a Redout nagytermében. A jegyek legnagyobb része már elkelt. Klingsor hangversenyiroda.

Szerkesztői üzenetek

Gaál Sándor tanító Csikszerecs. A zetelakai tűzkárosultak javára rendezett gyűjtés még nincs lezárva. Adományokat szívesen továbbítunk.

Volestin Gábor Manastir. Ilyen hosszú tartamu koplalásra csak annak szabad vállalkoznia, aki megfelelő szervezettel és megfelelő tréninggel rendelkezik. Mi a magunk részéről nem ajánljuk, hogy minden előkészület nélkül harminnapos koplalást kezdjen.

Jakab István cipész Gyergyószentmiklós. Szívesen elismerjük, hogy felfogásában teljesen igaza van, csakugyan nem elmebeteg hanem igazi hős az, aki egy egész életet ugyanannak a szép eszmének él és érte nélkülözéseket is szívesen vállal.

Kovács Jakab Verebes. Az eset sajnálatos, de nincs rá ok, hogy az olvasók tízezrei elé vigyük, aki hibázott, azt hatósága majd megbünteti.

SPORT

(x) A Vasasok monstre versenye. A Vas és Fémmunkás Sport Club február 21-én, vasárnap délelőtt 9 órakor a régi löversenyter körüli terepen monstre mezei versenyt rendez. A versenyen a 20 éven aluliak és 20 éven felüliek külön számban indulnak. Indulhatnak mindazok, kik valamely működő egyesületnek nem tagjai. Nevezési díj 5000 korona.

(x) A Hansa-válogatott Amerikában. A Hansa-városok válogatott csapata vállalkozott arra a feladatra, hogy az európai futball párhuzamos északamerikai turán képviselje. Erre a képviselőre nem igen hívatottak a derék északnémetek, de a német futballszövetség engedélyével nyugodtan nekivágnak Amerikának...

(x) 114 millió volt a MFC-meccs bruttó bevétele. A vasárnapi kombinált-DFC mérkőzést 7600 fizető néző nézte végig, a bruttó bevétel 114 millió korona volt. Ebből a 114 millió koronából a prágaiak költségeinek a pályabérnek, rendőri díjnak és — az adóknak levonása után 22 és fél millió korona tiszta jövedelem maradt. A kombináltban résztvevő csapatok egyenként 4.5 millió koronát, a KAC és VAC 2.25 millió koronát kaptak.

(x) 1000 gól esett a prágai Viktória Zizkov mérkőzésein. A prágai Viktória Zizkov most adta ki az elmúlt év statisztikai kimutatását, melyből kitűnik, hogy az egyesület csapatai az elmúlt évben 230 mérkőzést játszottak, amelyeken pont 1000 gól esett, még pedig 656:344 a Viktória Zizkov javára. A mérkőzésekből 132 nyert, 56 veszített és 42 mérkőzés pedig eldöntetlenül végződött.

(x) A Stockholmi nemzetközi korcsolyázó versenyen a 30 kilométeres sífutásban győtes a finn Saarinen lett 2 óra 22.55 alatt, míg 60 kilométeren Lappalainen győzött 5:12:12 alatt.

(x) A Hakoah Amerikába utazik. Bécsből jelentik: A Hakoah áprilisban Amerikába indul. Ez az első eset, hogy osztrák csapat Amerikába utazik.

MEZOGAZDASAG

I. Gabona, gumós és szilvas takarmány-piac.

Belföld:

Brassó, per 100 kgr-ként lejben. Buza 1000—1030, rozs 680—750, sörárpa 550—580; takarmányárpa 500—540, zab 250—540, len-cse 1000—1100, fekete búkköny, szemcs 700—720, fehér bab 550—680, burgonya 170—200, széna laza 280—300, szalma laza 130—160.

Külföld.

Bécs, per 100 kgr-ként beleértve áruforg. adó, vám nélkül. Buza 44—47, rozs 26—27.50; sörárpa 35—37, takarmányárpa 30—36, zab 28—29, szemes tengeri 20.25—21.25.

Prága, cseh kor. per 100 kgr. Buza 170—200, rozs 126—131, sörárpa 146—151, takarmányárpa 130—142, zab 140—144, len-cse 450—560, szemes tengeri 450—560, csöves tengeri 100—115, fehérbab 180—220, burgonya 30—35, széna laza 72—74, szalma laza 44—46.

Budapest, magyar korona, per 1 kgr. Buza 3975—4125, rozs 2300—2350, sörárpa 3000—3100, takarmányárpa 2400—2460, zab 2500—2600, szemes tengeri 1775—1800, fehér bab 1600—2200.

Zágráb, dinár, per 100 gr. Buza 295—305, takarmányárpa 240, szemes tengeri 110—120, fehér bab 195—200.

Allatvásárok.

Belföld.

Brassó. Kilo, lejben. Export ökör 22—25, sertés 32—36, igás ökör darabja 7000—10000, 16 darabja 3000—10000, luxus 16 darabja 14000—20000.

Külföld.

Bécs. Központi marhavásár Szt. Marx. Árak kgr-ként osztrák S. Hizott ökör 1.70, ökör 1.05, bika 1.05—1.55, tehén 1.05—1.40; vágó marha 0.60—1.05, hus sertés 1.90—2.15, hizott sertés 1.90—2.15, borjú 1.80—2.20, bika 1.20—1.60.

Prága. Árak Kc. per kgr. Hizott ökör I. 8—8.35, ökör 3—7.50, bika 6—7.50; tehén 3—8, üsző 3, sertés 9—10.60.

Budapest, árak magyar kor. per kgr. Bika 10500—13000, ökör I. 12000—13500, ökör II. 8000—9000, tehén 10500—12000, tehén kivételre 13000, vágó marha 3000—6000.

III. Piaci árak, lejben per kgr.

Brassó. Marhahus levesnek 28—30, marhahus pecsenyének 38—40, sertés combja 44—50, zsír szalonna 54, zsír 72; tojásnak darabja 2.00—2.30.

KÖZGAZDASÁG

A Bacher-ügy hullámai még nem ültek el

Eljárást indítanak Bacher ellen adócsalásért — Hogy teremtették elő a szanaláshoz szükséges összegeket? — A Viktória összeomlása miatt alakítják a magyar részvénytársasági törvényt

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítói.) A Bacher-ügy, a magyar gazdasági életnek ez a kínos szennyezője sokkal nagyobb jelentőségű, annál, semhogy napirendre lehessen térni felette. Azok a veszteségek, amelyek az a bukás a magyar pénzpiacnak okozott, igen nagy mértékűek. A Viktória májom részvények értékesítése maga kétszázmilliárdnyi veszteséget jelent, s ezenkívül legalább ugyanennyire lehet becsülni azt a veszteséget, amely a piacot ezzel az esettel kapcsolatban érte.

Köztudomású, hogy Bacher Emilt a spekuláció tették tönkre, de csak most lehet megítélni, hogy mi volt az az ok, amely a híres malomfejedelmet bukásba rántotta. Bacher katasztrófáját röviden abban lehet összefoglalni, hogy ő nem látta meg az infláció végét. Mikor a magyar pénz romlása már megszűnt, Bacher ugyanazt a vásárlási politikát folytatta, amelyet akkor kezdett el, amikor a magyar pénz szüntelen hanyatlása miatt állandóan áruval kellett fedeznie magát. A többi érdeklőségek már régen épen ellenkező politikát folytattak, mikor Bacher Emil még mindig horribilis mennyiségekben vásárolt búzát és terményeket. Méreteire jellemző, hogy az idén a márciusi buza majdnem teljes mennyiségében az ő kezébe volt összpontosítva.

Igaz, hogy a hatalmas koncernnek igen nagy fedezetek voltak a kezében, de a pénz stabilizálása után Bacher már nem tudta előteremteni azokat az összegeket, amelyek az üzemek alimentálására kellenek. Ez volt az oka annak, hogy az angol hitelezőktől egy és háromnegyed millió font sterling kölcsönt kellett felvennie s hogy ennek a tőkének a kamatait és rendezését már nem bírta el. Közben svájci csoporttal kezdett tárgyalásokat és ezek szerencsésen fejeződtek volna be, ha közben az itthoni kötelezettségeit fedezni tudta volna. Sajnos, erre nem volt módja és így a svájci tárgyalások felborultak.

Erre nem volt más választása Bachernek, mint az, hogy a magyar intézetekhez forduljon, — ami nála annál nagyobb dolog volt, mert ő volt az, aki az utóbbi években szüntelenül azt hangoztatta, hogy nincs szüksége a magyar intézetekre.

A magyar gazdasági élet azonnal áttáta a helyzet komolyságát és azt, hogy a széleskörű külföldi vonatkozásoknál fogva ez a bukás nemcsak a malomiparra, hanem az egész magyar piacra végzetes hatással lenne. Ezért a Pénzügyi Központ is azonnal beleavatkozott az ügybe és így jött létre a Viktóriát szanaló részvénytársaság, amelyhez az iparvállalatok, a bankok és a pénzügyi központ adták össze a szükséges 160 milliárd koronát. Közben sikerült az angol hitelezőktől úgy megállapodni, hogy azok a koncern vagyonából, amely csaknem teljes egészében nekik volt lekötvé, egy részt átengedjenek ennek az új szanalási, illetve rendezési kölcsönnek a fedezetére.

A helyzet ma az, hogy a százhatvan milliárd rendezési kölcsön megtérültére nem lehet teljes összegében számítani. Erre jellemző, hogy a napokban arról kezdtek tárgyalni, hogy milyen lesz ennek az összegnek a kamatozása. Az egyik érdekelt bankigazgató azonban ezt a témát elhallgattatta, ezzel a megjegyzéssel: minék tárgyaljunk a kamatokról, mikor már a tőkének is leiratjuk harminc százalékát.

A magyar állam a Pénzügyi Központ keretén belül van érdekelve anyagilag ebben az ügyben s természetesen, hogy a befizetett állami tőke ugyanúgy jár, mint a magántőke, amelyet most a koncernnek rendelkezésére bocsátottak. Ez okolja meg azokat a támogatásokat, amelyek Budot ebben a kérdésben érik. Így tegnap este az egységes párt értekezletén ismét erről tárgyaltak. Erdélyi a Bacher ügyben megkérdezte a pénzügyminisztertől, hogy mi volt ebben az ügyben a kormány intenciója. Bud kijelentette válaszában, hogy vannak olyan esetek, amelyekben a gazdasági élet a szereplő személyekre való tekintet nélkül megkívánja az állam áldozatkész beavatkozását. S ilyen eset

volt ez, amely az egész magyar hitelügynek döntő kérdésévé nőhetne volna ki magát a külfölddel szemben.

Bud után Bethlen miniszterelnök is felszólalt és kijelentette, hogy mindenben osztja Erdélyi aggodalmait. Kijelentette a miniszterelnök, hogy ennek az esetben nemcsak oly értelemben kell levonni a következményeit, hogy az állam nem vállalkozhatik egyének szanalására, hanem abban is, hogy Bacher ellen azonnal meg kell indítani az eljárást vagyoneltitkolásért és adócsalásért és hogy a részvénytársaságokra vonatkozó törvényt is azonnal revízió alá kell venni.

Erdélyi beszédében felhozta, hogy Bacher a százhatvanmilliárdnyi kölcsönnek évi hatnyolc milliárd nemzeti ajándékban részesül, holott Bachernek csak a részvényei után évi hét milliárd adót kellett volna fizetnie. Adatai szerint a törvényes alapokon mintegy husz milliárdot kellett volna tennie a Bacher évi adójának.

A miniszterelnök beszédének következői legalább azok első részére nézve mára már jelentkeztek is: mint táviratban Budapestről jelentik; az adócsalási eljárás megindult. Azonban a közgazdasági életnek ennél többre van szüksége, mert a Bacher-féle eset még egyáltalában nincs likvidálva.

Jellemző egyébként, hogy Bacher, aki szédületes pénzügyi karriert futott meg, mert annak idején teljesen vagyontalanul inasként kezdte el, egész üzleti pályafutása alatt a legszolidabb alapelvek szerint dolgozott és összeomlása annak a következménye, hogy a háború utáni viszonyok számtalan fordulatába nem tudott beilleszkedni. Katasztrófáját, a magyar sajtó természetesen értettől izgalommal tárgyalja és hosszú idő kell ahhoz, amíg a következmények teljesen elsimulnak.

A MAI PÉNZPIAC

Szombat, február 20

A világpiacon: A svájci frank szilárd, viszont az olasz lira, különösen azonban a francia frank árfolyama ingadozó.

A helyi piacon: az árfolyamok szilárdak. A kereslet általános s az áruhiány nagy. Délben: egy svájci frank 45.30, lej, egy dollár 234 és háromnegyed lej, egy olasz lira 8.48 lej, egy német марка 56.05 lej, egy angol font 1147 lej, egy francia frank 7.00, egy cseh korona 9.51 lej, egy osztrák shilling 33.19 lej, egy fejtér 300 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárlatban a tegnapi zárlattól való eltérések). Nyitási árfolyamok svájci frankban: száz német марка 123.60, egy dollár 5.19 és egynegyed (-egynegyed), egy angol font 25.2620 (-145), száz francia frank 18.60 (-32), száz olasz lira 20.85 (-9 és fél), száz cseh korona 15.37 és fél, száz dinár 9.12 és fél, száz leva 375, száz lej 2.22 és fél, tízezer magyar korona 0.7270, tízezer osztrák korona 0.7310 (+05).

Budapesti értéktőzsde. A pénteki napon az árfolyamok gyengülése tovább tartott. Zárati árfolyamok ezresekben: Magyar Hitei 278.5, Osztrák Hitei 117, Salgó 425; Rima 99, Déli vasút 57.5, Alföld vasút 368; Kohó 289, Atlantika 715, Ganz Danubius 1765; Kőszén 2865, Papíripar 25, Nasici 1325; Szlovénia 52, Földhitei bank 181, Viktória malom 58, Kereskedelmi Hitei bank 12.5, Pesti Magyar Ker. 805, Beocsini 950, Urikányi 1180; Láng 82, Lipták 22.5, Schlick 43; Brassói 373, Cukoripar 1445, Hungária malom 92, Olasz-Bank 15, Angol-Magyar 30; Leszámitoló 60, Magyar-Cseh 15, Nova 244; Kronberger 2.3, Csáky 5.5, Izzó 805; Magnezit 850, Viktória butor 1.1, Ofa 505; Pesti Hazai 1690, Fegyver 400.

(—) A lóhere hulladék kivitele március elsejéig szabad. Jelenítettük annak idején, hogy a kormány a lóheremagnak február elsején lejárt kiviteli engedélyét meghosszabbította. Bukareszt jelentés szerint ez a meghosszabbítás az eddig közölt dátumokkal szemben csak március 1-ig tart.

Bábel tornya

— Regény. —

Írta: Szántó György.

8

II.

Anzelmus mesier háza alig néhány lépésre volt a Szent Gudulának tiszteletére és boldogságos emlékére emelt székesegyháztól, amelynek alaptervét ezelőtt harmincévvel a mester készítette és építését mind a mai napig ő vezette. Erősen feifelé emelkedő utcán vitt az utcát a székesegyházhoz, amely a dombokra épült város meglehetősen magas pontján, de szűk és arányait kellőleg érvényesíteni nem engedő terecskén állott. Harminckét esztendeje volt immár, hogy a városi magisztrátus, a brabanti herceg és a cambrai-i érsek védnökségével és segédletével a templom alapkövét letette. Azóta már más magisztrátus ült a városházán, más herceg a várpalotában és más érsek a Szent Geraldus érseki székeben. De a templomnak kétoldalra tervezett tornyai közül még az egyik sem volt készen, az örökös állványozásból sohasem bukkant elő. Csupán a főhajó volt befejezve, de ezt is örökös állványozás rutította, részint a kereszthajó építése, részint az örökös szükséges tatarozás miatt. Volt is mit tennie egy emberöltőn át a mesternek.

— Sohasem lesz készen ez a Bábel tornya, mondogatták a gonosz vigyorgású tanácsurak.

— Persze, hogy Bábel tornya, mondogatták a brabanti hercegek, mikor mindig messzi földről jött idegenekre van Anzelmusnak szüksége. Egymás nyelvét sem értik.

— Persze, hogy Bábel tornya, mondogatták az agg és a régi öblös, kerekboltozatokhoz ragaszkodó érsek. Mit is akar ezekkel a csucsbaugró, merész égfelé szárnyalásokkal és ezernyi hívságosan ékes cirádákkal? A templom nem szállhat az ég felé, csak a hívők éneke és áhítata. A templom legyen erős és zömök vár, mely az egyház erejét éreztesse.

De Anzelmus mindenkinek megfelelt.

— Ti városatyák, talán már nem fogjátok állványok nélkül látni a templomot. Az is lehet, hogy én sem. De hát be tudjátok-e várni mindama nagyszerű plánumok gyümölcsét, amelyeket a Ti nagy intézményeitek és törvényeitek majdan érlelni fognak? Alig fog egy-egy aratni közületek. Mi magvetők vagyunk és boldog magvetők, mert bizonyosságban vagyunk, hogy unokáink fognak majd aratni. Az egyszerű mesterember a mának dolgozik. Ti és a művész a jövőnek.

— Hogy idegenek vesznek körül, mondta a brabanti hercegnek, ennek csak az az oka, hogy meszi országok legjelesebb tehetségeinek munkáját is a mi városunk javára és dicsőre akarom fordítani. Mert akiket magam köré gyűjtök, azok úgy agyaggal való mintázásban, mint a kőfaragásban a legnagyobb ügyességet árulják el és a rajzolás, festés és alaptervek készítésében egyformán kitűnnek. Büszkeség nélkül mondhatom, hogy mindezen mesterségekben és művészetekben való jártasságukat az én vezetésem megsokszorozza.

— Mint főmagasságod talán már tudja, mondta az érseknek ifjúságomat és tanulóéveimet Páris városában, a hit, a tudományok és művészetek eme ősi otthonában töltöttem. A Szajna folyó egyik szigetén csodálatos székesegyház épült ott a Miasszonyunk dicsőséges emlékére. Midőn első ízben megláttam, térdre rogytam fenségének láttára mert, akkor, éreztem hogy a mi Urunk nemcsak a szeretet, de a szépség istene is. És vajon a szépség nem a mi földi szemeink előtt testet öltött szeretet?

A városatyák, brabanti hercegek és a lila-harinyás érsek összetették kezeiket pocakjukon avagy a mellükön, aszerint, amint természetük vagy állásuk épen megkívánja és hallgattak. Mert Anzelmus mester szavainak épen olyan erős volt mindig a fundamentumuk, mint az épületeinek. Igaz, hogy néha rejtett értelműek voltak, mintha körülállványozták volna őket.

(Folyt. köv.)

Szántó György regénye, a

BÁBELTORNYA

könyvalakban is megjelenik a Brassói Lapok Könyvosztálya kiadásában.

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

Kiárusítás.

Detail üzletem megszüntetés miatt

február 15—27-ig50—1000 lejes vásárlásig **10%**1000 lejen felüli vásárlásnál **20%**

engedményt adok minden vevőnek.

5641

Eugen Bolesch, Buzasor 8 sz.**ÉRTESÍTÉS!**

Ertesítem a n. é. hölgyszönséget, hogy külföldi

utamról visszaérkeztem és sikerült az idény ujdonságait, eredeti párisi és bécsi selyemkalapokat olcsó áron beszerezni. — Felkérem a t. hölgyszönséget, hogy mielőtt kalapjait beszerezné, vételkötelezettség nélkül tekintse meg raktáramat, hol meggyőződik, hogy olcsó árért szép és izléses kalapokat szerezhethet be. — Lekopirozás miatt modellkalapokat kártyába nem teszek. A n. é. közönség szíves **K. Szabó Rózsika** Kapu-u. 40. pártfogását kérve, maradok teljes tisztelettel **Brassó,**

Gyümölcsfákat, gyümölcsfaanyagokat, díszfákat, díszcserjéket, rózsákat, eperpalántákat, spárgagyökereket, szőlőoltványokat, alanyvesszőket stb. szállítanak a legjobb minőségben

Ambrosi, Fischer és társai
Faiskolák és Szőlőoltványtelepek Részv. Társ.
AIUD-NAGYENYED. Árjegyzék kívánatra ingyen. 2210

VETŐMAGVAK

EREDETI ÉRFURTI BEHÓZATAL

Vetemény és virágmagvak,
garantált tiszta faj és csíráképes.

Lucerna és lóheremagvak,
arankamentes, államilag ölomzárólt.

Fű- és herék, félék,
állandó rétek és legelők bevetésére.

FÜKEVERÉK,
parkok és kertpázsit részére.

TAKARMÁNYRÉPA-MAG,
eredeti északnémetországi és bel-
földi „Elit” vetés.

Műtrágya, méznitrogén,
40% káli trágyasó, szuperfoszfát.

Kertészeti-, méhészeti- és
állatpolási cikkek.

Árjegyzék ingyen!

ERDÉLYI SZÁSZ GAZDASÁGI EGYESÜLET
ÁRUCSARNOKA, SIBIU.

Sürgőnycim: Verkaufshaus, Sibiu. Telefon: 200

Nagy selejtező kiárusítás!

Ma már nem divatos
ingek 120, 180, 240,
300, 350 és 400
lejért.

Az anyag maga többet ér,
mint a kész ing.

Wlaat & Wlaat

Brassó.

Kapu-u. 20.

Buzasor 3.

2260

Vendéglősök figyelmébe!

Jól kezelt, tiszta kőküllöment (bolkács) borokat megvételre ajánlunk. Komoly vevőt minitákkal személyesen felkeresünk. **GROSS & VENDEL**
Bolkács — Balcaciu (jud. Târnava-Mică.)

FIGYELEM!

Ki akar jól, olcsón és tisztán étkezni?

Az siessen és tegyen próbát
az újjalakított és átszervezett

„Transsylvania étterem”-ben!

Pontos, figyelmes és gyors kiszolgálás!

Hírnevesszákcsok által készített izletes ételek
és elsőrangú erdélyi és regáti fajborok.

Speciális ételek és italok

Román, német és zamatos magyar konyha.

Étlapok és kiszolgálás mindhárom nyel-
ven, kipróbált és régi módszer szerint,
kitűnő alkalmazottakkal!

Szolid és olcsó árak. Abonement.

Bankettek, lakodalmak, öltöztetők, táncvigalmak
stb. részére kellemes, tágas és jól fűtött termek
állnak mindenkor rendelkezésre. / Intim mulatsá-
gok részére szeparé, záróra meghosszabbításával.

Elsőrangú szalon- és cigányzene!

A n. é. közönség szíves és meleg pártfogását kéri
az új tulajdonos:

VASILIE DEJAN.**Hirdetmény**

Ezennel közhírré teszem, hogy a W. Bau-
mann & Comp Utódai cég bór- és cipőalkat-
rész-üzlet csődtömege, mely 141.000 lejre be-
csültetett, írásbeli zárt ajánlatok a'apján el fog
adni. Az ajánlatokat legkésőbb 1926 február
24-én d. u. 5 óráig a csődbizottság elnökének,
dr. A. Olteanu ügyvédnek, Kolostor-utca 5 sz.
kell benyújtani.

Al. R. Moroianu.
ügyvéd, csődtömeggondnok.

35 gyönyörű zenemű az új Moravetz Karácsonyi Album

szenzációs tartalma.

Ara 180— lej. * Megrendelhető a
Brassói Lapok Könyvostályától.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 4 lei. - Vastagabb betűvel 8 lei. - Állást keres-
nek 25% engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 40 lei.
Apróhirdetéseket a fenti eredeti árak mellett bizom-
nyosunknál is feladhat minden helységben, aki pon-
osan továbbítja azokat kiadóhivatalunkhoz — Csak
válaszbélyeggel felszerelt kérde-
zősködésekre válaszolunk.

Intelligens leányt ke-
resek másfél éves fiac-
kám mellé. Színi gyógy-
szerész, Kézdivásárhely.
5712

Koszt és lakást kaphat
intelligensebb fiatallem-
ber jobb háznál. Érdek
lődni a Munkaközvetítő
Hivatalban, Szent János-
utca 25. sz. 5710

Családi ház megvé-
telre kerestetik. Ajánla-
tokat kérünk 5706 szám
alatt a kiadóban.

2-ös típusú 6 üléses
Steier autó jutányos áron
eladó. Megtekinthető Leo-
nida garázsban. 5639

Gép és gyorsíró
perfekt magyar és német
nyelv ismerettel mielőbbi
belépésre kerestetik. —
Csakis gyakorlott munka-
erők ajánlatát kérjük a
tízletési igények megjelö-
lésével „Műszaki nagy-
kereskedés 5.88” cím alatt
a kiadóba.

Irodai gyakornok
magyar és német nyelv
ismerettel mielőbbi belé-
pésre kerestetik. Írásbeli
ajánlatok Kamaryt és
Meder, Braşov, Strada
Mihail Weisz 15 céghez
intézendők. 5687

Eladó egy hold szántó-
föld a brassói határon, a
vagyongyár közelében.
Érdeklődni lehet Bereczki
Mihálynál, Bolonya, Ma-
lom-utca 40 sz. Brassó.
5685

Keresek egy magános
zongora mestert éjjeli
mulatóba. Csíkszereda.
5650

Csapágyakat szőlő-
műveket, fali- és függő-
gyámokat, kapcsolókat
legelőnyösebben szállít
Friedrich Testvérek gép-
gyára Timişoara. 5551

2 forgóárammotor 2
és 3 H. P. 220/380 Volt,
üzemképes állapotban
eladó. Bővebbet Soyka
Vilmosnál, Brassó, Hir-
scher u. 7. II. emelet. 5701

Román, magyar és
németül beszélő
elárusítónő
és írni olvasni tudó
csomagoló leányok
felvételnek.
Viktoria líkőrgyár
I. Petcu & Comp.
Aiso villa-utca 2. 675

24 lóerős Ganz Danubius gyárműnyu BENZINMOTOR

dinamóval, kapcsoló táblával és
minden hozzátartozó eredeti
felszereléssel eladó. Uzem-
ben megtekinthető
Brassóban.

Cím megtudható:

„Alig használt benzinmotor”
ieligén e lap kiadóhivatalában.

Gyarmatárúüzlet, bere-
dezéssel együtt, elköl-
tő eladó. Cim 573 sz. al-
att a kiadóban.

Perfekt román gy-
kornok kerestetik nyug-
jas állásban. Ajánlatokat
„Szorgalom 5757” jel-
lő alatt a kiadóba.

Kiadó a Vasut u. cabar
egy irodahelyiség tele-
fonnal, esetleg bútorozza.
Cim 5738 szám alatt a ki-
adóban.

Francia és román
nyelv tanulás, valamint
francia órák és társalgás.
Cim: Continental szálloda
10 sz. szoba, 2-4 óráig
delután. 5726

Konfirmándusok fig-
yelmébe. Egy kitog-
talan szép szmoking órá-
ron eladó. Cim 5726 sz.
alatt a kiadóban.

Figyelem! Bármilyen
felvételre, amatőr mu-
kák, legszebb kivitelűek
és a legjutányosabb árban
készít: „Fotó Mimosa”
Braşov, Kut-utca 6. 5722

Raktárhelyiség keres-
tik a Korona-kávéház kö-
zelében. Cim: 5727 szám
alatt a kiadóban.

Kettő levélét, azt hittem
hirdetéseim előtt megkap-
tam. „Anico” jellegével tönk-
levele van. 5718

Azonnali belépés
felvételre építési vállala-
tához egy fiatal mérnök, egy
építési rajzoló. Nyugdíjas
mérnök is jelentkezhet,
amennyiben lakásra igény-
nem tart. Ajánlatokat a
Brassói Lapok kiadóhiva-
talához „Építési vállalat”
jelige alatt. 5710

Ezer métermázsza első-
rendű préselt széná az on-
nali szállításra eladó. Be-
rakva 210 lej. Szabó Lás-
zlónál, Cristur—Szeke-
resztur. 5724

Keresek megvételre
használt, jó állapotú
levő, mindennemű kö-
nyvnyomdai, könyv-
tészeti és dobozgyári ge-
peket és felszereléseket.
Román- vagy németnyelvi
részletes ajánlatokat kér-
„Cosmopolis” Bucureşti,
Str. Mihai Voda 22. 5723

Mérlegképes bankköny-
velő, banknál vagy ipar-
vállalatnál megfelelő ál-
lást keres. E. Molnár, Ca-
raştelec, jud. Salaj. 5723